

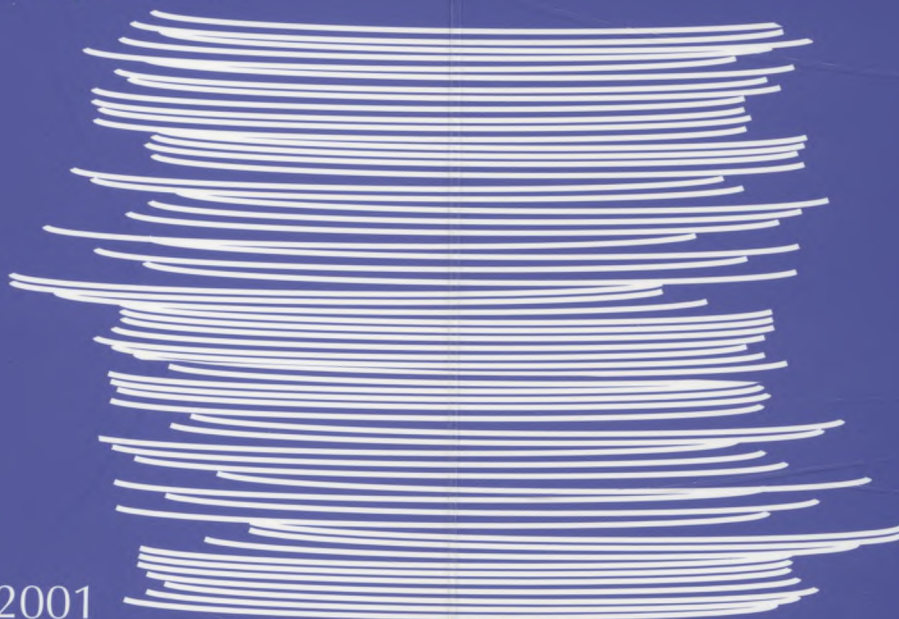
MB
186.716

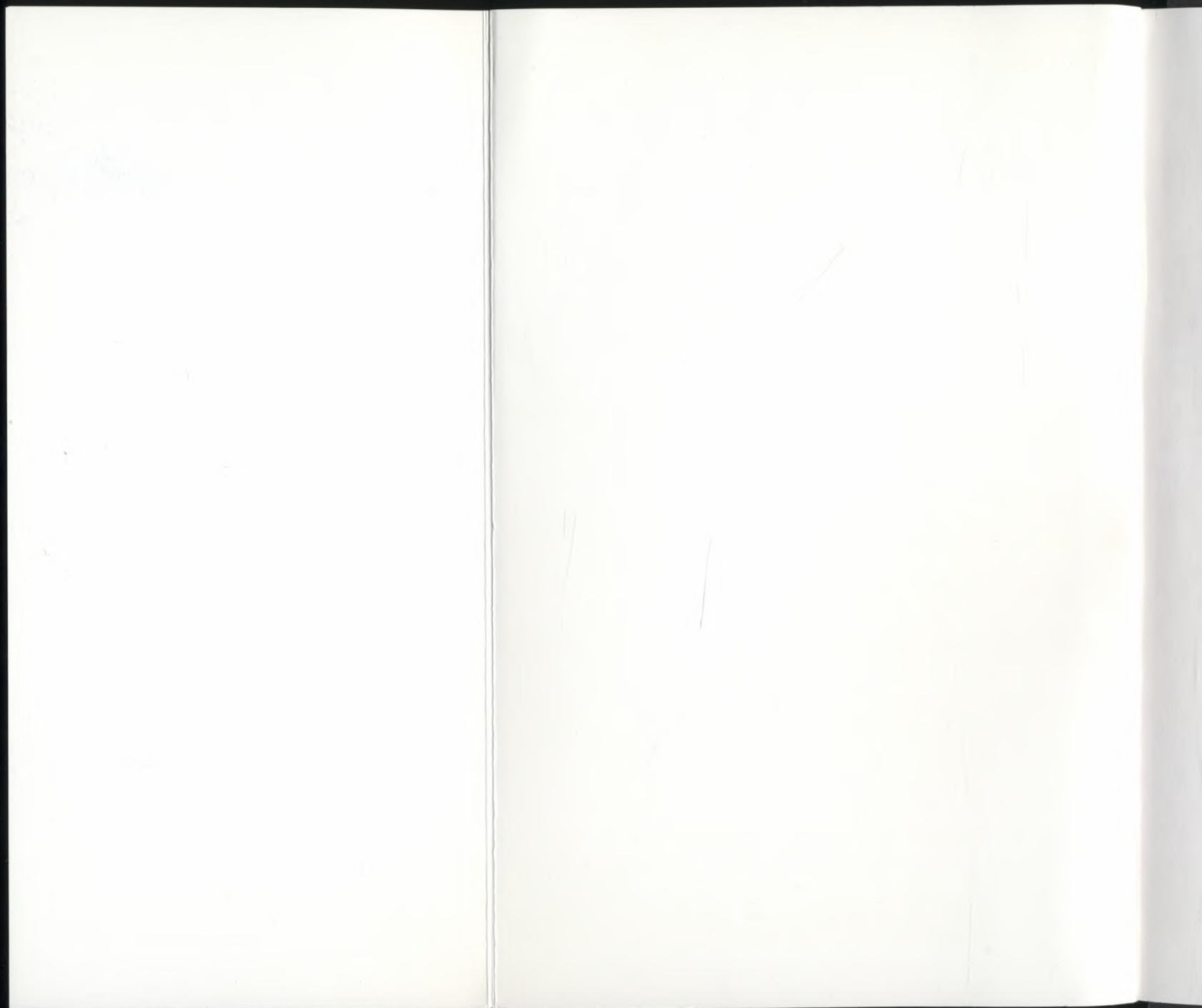
GYÓRI LÁSZLÓ

BIZONYOS ÉRTELEMBEN

Válogatott és új versek

1964–2001

Győri László
Bizonyos értelemben

Győri László

Bizonyos értelemben

József Attila Megyei Könyvtár
Tatabánya
2002

ÚJ FORRÁS KÖNYVEK 36

Sorozatszerkesztő
MONOSTORI IMRE

Technikai szerkesztő
VIDA ÉVA

Borítóterv
MOLNÁR ISCSU ISTVÁN

©Győri László, 2002
©József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya, 2002

ISBN 963 7631-72 -0
ISSN 0866-2053

MB 186.716

2003

*M. Vertog testhosszal
Kortársaitól elszakadt
Éppen e vonzalmak miatt*

*E töredékeket...
... tele napsütéssel...*

(Ezra Pound)

THE
JOURNAL OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

Volume 100, Part 1
January 2000
No. 1

1

A cél

Hogy ki finanszírozta és miért, az rejtély egyelőre.
Elindultak bizvást, jó széllel, de múltak a napok,
s mindenütt csupa űr, hosszú szélcsend.

A hajónapló

mindegyre hamis tételeket jegyzett fel a megtett útról,
mert nem bízott senki a küldetés eredményességében.

Alfa 0-kor indult az expedíció,
alfa 1.000.000-kor még egyre csak az űr
feküdt előttük végeláthatatlanul,
noha csak mint képreprodukció
egy igézetes nő igézetes szemérmével
a férfibolyongás *kellő közepén*,
aztán, de nagyon aztán,
himbálózó hínár-, fényfoszladék,
mely nemrég szakadhatott le valahonnét;
nagy madárraj nyugatról,
habár semmi értelme annak,
hogy nyugatról vagy keletről szakad le,
mert az égtájak irányai értelmetlenek;
felhőtörmelék úszik,
kék lánggal a végén egy túskebokor-ág;
az iránytű elhajlik érthetetlenül,
az űr íze sótlanabb, édesebb,
egy bolygó repül, amely sohasem tölti
a Naprendszeren kívül az éjszakát.
Egy Hold száll le pihenni a Santa María fedélzetén.
Nem egészen pontosak a mérések,

a szélcsendről sokat szenved az expedíció.
Meteorok repülnek szemközti,
űrtölte van, amikor minden fényesebb.
Rodrigo de Tirana, a Pinta őrszeme
hajnali kettőkor
egy selyemkabát, s tízezer maradévi évdíj
ígéretében elüdvözülve felkiált: – Tierra! Tierra!

Az avarak nyelvcsoporth taino ága,
azazhogya mi,
elérjük az expedíció célját.

2001

A régi kontinens

Búza mindenütt.
Búza, napraforgó.
Erre semmi fürt.
Erre semmi hordó.
Abrak meg élelem.
A dűlőszéleken
a pipacs pirosa
gaznak tekintetik,
amelyet a kasza
le is metél tövig.

A cél, a vetemény,
írt, dúl, tipor: haszon.
Kenyere bárha lágy,
a búza kőkemény,
átgázol mindenen.
A búza, de főképp
az örök vetőgép
zúg át a hantokon.

És jó a föld: terem.
Mit akarsz tőle hát?

1973

A férgéké, százlábúakéi.

Nyirkon, homályban. Esik,
eláll. A gaz bújik. Vágni, tépni.

Hasalni, csúszni. S megint
borul. Eső lesz. A csont is érzi,
halálba hogy gazosít.

Hasalva, térden és mindhalálig
szemlesütve, a föld
alá bújva, nézve fulladásig
a sárba. Kapkodva. Fönt
tekintet, sár rothad, széjjelázik,
arc elpirul, összetört.

Paraszti munkák. Csecsebecséknek
mézes-mázos ideje
van. Megértem, éltem sok-sok évet.
Az is csak csecsebecse.
Nem állok ide-oda. Se végleg,
se így-úgy, mint kellene.

1973

„Orosházai”

– *Orosházai?* – *Orosházai.*

Tehát az. Oké, fiacskám, de ti
akartátok! Te, te kis *szarházai*,
minden szót kiraksz! Ki, nem vissza, ki!
Csak ennyi? Te csak füleltél, ugye,
és rád ragadt. A balhét meg vigye
el más! Minimum, hogy orgazda vagy.
És most befelé, *szarházaiak*, –
itt reggelre nem házikenyeret,
szart kaptok, a tétényit eszitek,
utána ájtatos nyelvtanórákat
nyújt a máltai szeretetszolgálat,
s egy nevelőtiszt felügyelete
alatt következik a szent ige,

hogy *házi, házi, házi!* És ti meg
utána százszor elisméltitek!

1989

Rokonok

A városban mindenki rokonom.
Ki Győri, ugye, eleve rokon,
mert Orosháza honmegteremtői
közt volt valaha egy Stephanus Győri
is, és emiatt föltételezem,
hogy rokon vér van minden Győriben.
Aki nem Győri, ezért vagy azért
csak Győri benne végül is a vér.
Minden utca és minden tanyasor,
azon kívül a fű-fa, a bokor
is ángyit, nénét, sógort rejteget:
Szitát, Bubikot. – Az ő apja meg
kedves szülémé – bogozza apám.
Döcögünk s lassan elfoszlik a hám.

Bóbiskolunk. És anyám rálegyint:
– Még hogy azok! Még hogy rokonaink!

1989

A tizedik szimfónia

Szakáll, fekete kalap. Kész zsidó.
Le is zsidózik egy-két honlakó.
Ti, Győriek, ti, Győri Daniak,
mit szóltok hozzá ott, a föld alatt?
Győri Dani Juliska, Győri Pál
zsidó ha volt, akkor ti őszamár.
Az Isten tudja, honnan nem veszik,
nem is hogy honnan, hanem hogy miért
gondolják róla: őseleve sért.
Még hogy zsidók! De örölni kár,
főlöské, a lényeg, hogy „ezek”
földet túrtak, az összes Győriek,
anyámék is, a Győri Daniak
parasztok voltak, de hogy mi miatt
zsidók nem, az összhang tudja csak.

Az én őseim! A te őseid!
Szánom, aki mindig csak származik.

1997

Juss

Őseimnek visszaadom,
amit elvettem, elraboltam,
el, s még ők mondják: – Aranyom,
itt még egy jellem, vidd nyugodtan.

Azóta, bár nem is kicsit,
mindent örökre elrontottam,
őket illeti jog szerint
hatalmas, biztos ősalakban.

Letörölöm a sok-sok nyomot,
amely lassanként innen-onnan
minden őst belep, elborít,

hogy amint kaptam, visszalopjam
összefogdosott lelkeik –
utódaimtól jussolok.

1972

A rákos visszanéz

Elmegy a kertből,
egészen, örökre elmegy.
Siettében a koffert elejti,
szégyenkezve
kapkodja össze a szirmait,
a kivásalt blúzt, a kis bugyit.

De még visszaint:
– Vigyázz a vérvonallal,
kapcsold be gondosan a koffert!
Rossz kert
a miénk, túl hamar elbocsát.
Hajtogasd össze lassan
jól az ingeid!

1997

Szú

A szürke kis deres egyre vérzett,
a bőre alól a lyukakon át
egyre szivárgott a vér.
A szúette lovacska
tavasztól őszig vérzett, egyre vérzett,
amíg a szétfurkált faragvány
egyszer csak össze nem roppant
az időtlen jászol előtt.

1974

Ki emlékszik?

Ki emlékszik a kecskére, amint
a tetőre körmöl, kapaszkodik
elérni újfent, egyre valamit?
A hegytetőt? Az ól cserepeit?
Miféle hajdani magaslatot
akart elérni megint és megint,
hogy örökké nekirugaszkodott?
Nevére már ma ki emlékezik?
A kecsketejre most ugyan ki fog?
A kecsketejé nevetséges íz,
de akkoriban persze végül is
a mi ajkunkra egy másféle vicc
fagyasztotta röhögtetéseit,
nem az a tej, nem az a tréfa, hogy

a kecske egyre belepotyogtatott.
A lét viccére ki emlékezik?

1972-1992

Csuhéj

Ma éjjel egyszer eszembe jutott
egy hajdani, egy régi művelet.
S a gyerekkor. A kettő egyre megy.
Verejték voltam, szintisza lucskok.
Máslétemre álnépi gögömért
így úszhatott álmomba hirtelen
az a tárgy, mely maga a műtökély.
Fontuk, varrtuk a csuhéjpapucsot.
Egy szögekkel kivert deszkalap
kellett hozzá meg némi türelem.
Lapos tű, spárga, egy-két este csak,
és jó szagúan föl-lesuhogott.
A konyhakövön azt susogta: jog,

lépj ki, te szegény, vannak jogaid.
Bejártam újra azt a mettlachit.

1994

Szénakaszálók

Kellő közelségből
kaszáltuk a szénát,
gyűjtöttük apámmal.
A fű lábunk alatt,
a kasza, gereblye
célszerűn a kézben.
Kellő messzeségből:
mélyén az időnek.

Madarak őszi gyűlhelye
az a tó, az a tópart,
hol kellőmód közel folyt
ez ősi szénagyűjtés.

A természetvédelmi
őrtorony előtt
madarat gyűjt a tó
immár tudományosan,
az idő magasan.

1982

Disznóölők

Kondérban fő az állkapocs,
a kása, a babérlevél,
dideregnek a bélmosók,
cuppog a sűrű trágyalé.

A forró kását mékezik,
sózzák a gőzölgő tüdőt,
lányok varkocsán élezik
a kék vasú disznóölőt.

Árad a sűrű trágyalé,
nyüszít a didergő puli,
körme nyoma csillagjai
elindulnak az ég felé.

1969

Teríték

Feldöntött palack.
Borfoltos a rét.
Búza közt pipacs
bugyog szerteszét.

Sófehér abrosz
kedvet nem csinál,
jobb ez a foltos,
pipacsos határ.

Jobb a gizgazos,
szutykos zűrzavar,
ez a tiszta kosz,
harsány, fiatal,

mint a diktátor
ékes rendje, mely
az ép világtól
épet követel.

1975

A kitelepítettek

A kitelepítettek
itt betelepítettek
ezerkilencszázötvenvalamennyiben,
egyben, kettőben, háromban:
fehér kesztyűben tépik a gazt,
fehérek, fehérek, nagyon fehérek,
mint a fehér emberek
a néger rabszolgák előtt,
pedig ez nem Amerika,
ez csak a magyar Dél-Alföld,
de hogy ne felejtsek,
hogy fehér emberek,
gyapotot ültettek nekik,
fehér gyapotmezőben
fehér rabszolgák, ők, tépik a gubót,
napernyőt tartanak a fejük fölé,
sietnek mindent elfelejteni,
napernyőt tartanak neveink fölé,
sietnek mindent elfelejteni,
egzotikum ez a dögevő sivatag,
egzotikum ez a bennszülött nép,
sietnek minket elfelejteni,

egy-két év,
aztán el is felejtene,
végképp, mert végképp felejtendő,
hogy úgy kellett élni,
látszatra
nekik napernyővel,
nekünk meg börtönnel keveredve.

2001

Gémeskút

Ember egy Tornyai János-képen

Ez az az ember, aki nincs.

Ez az a kút,
amely a kihasználatlan mezőn
ostornyelével ide-odaleng.
De már az se,
az ostornyel se csikordul,
a kút mélye nem sejtet semmi jót.
Szík, dögevő sivatag,
elmúladék, csupa tűnt, csupa messze.
Tiszta távoliság, nagy lépték,
gót perspektíva,
egyenesek függőlegesen és vízszintben előredőlve;
szűk bicegések ugyanakkor,
bokaszilánkok gipszborítékba pakolva.
Ez az a döggút, ami nincs.

Privatizáld az aszott káva héját!
Kárpótlási jegy? Elkéstél vele.
A kitelepítettek is elfelejtették már.
Fehér kesztyűjük elmállott
a szíksós szelekben.
Ez az a kép, amelyet nem vesz meg senki.
Ez az ember, aki nincs.

2001

Egér hava

Lyuk és egér egymásra lel,
s a lyukak oly szaporák;
lyukat lyuk kúr, lyukat lyuk ell,
szüldösi ága-bogát.

Lyukakban lyuk, és az egér
kúr, fial, bármibe rág.
A bolt kenyeret jegyre mér,
macskafogókat is ad.

A gazda nyávog, kisparaszt
miákol, holdra ha lát;
feketén vágott kismalac
lelke az ég fele vág.

Élesedik az osztályharc,
hogy vele szeld a cipót;
köszörűn szikrázik, s vághatsz
élivel édeni jót.

Az osztályharc élesedik,
akár a torkon a kés;
viszik a prolik jobbjaít,
valaki bünt egerész.

Végre van hajtva a padlás,
viszik a tört gabonát;
nem attól hízik a munkás,
macskafogót aki gyárt.

Lyuk és egér egymásra lelt.
Cica, hát hol a hazánk?
Egérkirály lustán kereng,
elűzte népe a kánt.

S lesz bál, amely egérre lejt,
egérre jár a világ,
és ő – macskászva száz rekeszt –
főz cicahús-vacsorát.

Leszáll a nyárutoljaest.
Kipödri összekuszált
bolsevik élbajuszt,
dorombol s körmöket növeszt.

1980

A gyolcsos tótok

A mi utcánk a gyolcsos tótoké
(ez a jelző ragadt a név elé):
a Meggyesi, Sal János, valamint
a Sztálingrádi, s hogy a Tolbuhint
se hagyjam ki, tehát a Tolbuhin,
a mostani Kós, e sok tarka cím
végesvégig egyetlen utca volt,
patyolat tiszta, csupa adta tót.
Pavuk, Pleskó, közbül egy Pálfai
egyetlen család elágazásai.
Vászonnal vásároztak, a nevük
onnan eredhet: ősök, az az ük,
a világ elé gyolcsot eregetett.
A tótokat a jó üzletmenet,

a buzgalom gazdaggá tette mind
a mi helyi fogalmaink szerint.

1999

A magyarok

A nagyapák, de főleg az anyák
még úgy beszéltek többnyire szlovák
nyelven, de kik voltak a legnagyobb,
sőt a legeslegnagyobb magyarok?

Az a család: a Pleskó, a Pavuk.

És hogy hívták a közeli falut?

Tótkomlósnak, ahol – én úgy tudom –

Luther-hívők a szlovákok nagyon,

Pavukék, Pleskóék ellenben itt,

ahol szintén Luthernak él a hit,

buzgó, színtiszta katolikusok.

De egy dologban ugyanolyanok:

szorgalmasak. A parasztok között,

a mi utcánkban, ők a polgári rend,

ami például zongorát jelent,

s fiaik már nem tótok – mérnökök.

1999

Schwarcz Egon

– *A városi fémgyűjtő mozgalom
végeredménye: első Schwarcz Egon,
a második Schwarcz Pál, a harmadik
Schwarcz Sári. Tapsoljatok! Most pedig
át is nyújtom a jutalmat nekik,
amely a szocialista ipar
terméke, a biciklit.* – Schwarcz Egon
a büszkeségbe majdnem belehal.
A disznóvásártér, a mázsaház,
dicset, ekkorát, sohase remélt –
előtte hogy ekkora sárgaláz
kitörjön rajta, ó, azt semmiképp!
A városi fémgyűjtőmozgalom
három objektív díjazottja Schwarcz.

De szubjektíve éheztek nagyon.
Azért a *dics*, azért az ócskavas.

2001

Kulcs

Olyan szegények voltak, hogy sokszor még egy darab kenyérre se telt nekik,
a kocsmá elé jártak hajnalonta fölszededegetni a részegek elszórt fillérjeit,
mert jók a részegek .....
egy hetedik krajcár, egy utolsó forint,
kiborítják az útra öntudatlanul: kóválygó elmével, hanyag,
elhagyatott ésszel
a jövőre bízzák megint és megint.

Olyan szegény, hogy a kocsmá elé járjak hajnalonta a részegek fillérjeiért,

..... ,
de ha megyek az utcán, s egy pénzdarabot látok,
akár a legkisebbiket,
leszállok érte a mélybe
..... etikett.

Nem tudom elfelejteni, hogy egyszer mennyire gazdag is leszek:

vastag aranyláncot hordok, amely ..... művészileg,
de megértitek végre ..... : ezért hajoltam a földre,
emiatt
tűztem a földre, a kocsmá elé ..... pillantásaimat.

Ez a titok, a rejtély kulcsa: a jövő hoz, nem visz.

Ez az a tudat, mely korrigál napjaim összegén.

2000

Országosdi

*„Hol van az a híres-nevezetes,
balevesbe belemártott,
onnan is kirántott...?”*

Hol az a híres országosdi vers?
Az a híres, országos baleves?
Hol van az a híres-nevezetes
Németország, Belgium, Anglia?
Európa, Ázsia, Afrika
összes országa figyelte, kire
csap le a végzet, híre és neve
mivel ugrasztja szét a földgolyót,
kit rántanak ki majd a balevesből,
s ki marad benne? Van-e izgatóbb?
Akit háromszor eltalálnak, eldől

a sorsa: kivégzik majd egy ház előtt.
S föltámad, ha hóhéra rosszul ölt.

1989

Chile

Nemrég esett persze a háború:
olyan göröngyös, olyan domború
a teteje, mint egy friss halomé
a kertben, hogy ki a lába elé
vigyázva nem néz, orra sínyni meg.
Noha már kissé leülepedett.
Az országosdi vakondok gyanánt
nyomta, túrta, lyuggatta át meg át.
Háborúztunk, bár persze rá lehet
könnyedén fogni: – Mért ne? Gyerekek!
Csak az a baj, hogy a politika
is tette: a föld hült halmaira
újakat tolt, egyre idegesebb
kézzel gyötörte meg a kerteket;

háborúztunk s mindig egy távoli
ország voltam. Miért? Ki tudja? Ki?

1989

Léptek

A kamrában, a gerenda alatt
még most is egy szuvas láb gyalogol.
Egy helyben járva csörrenti a csat
vasát, a lépte súlyos és komoly;
énbennem lépked, járkál, énreám
csatolja szíját az én invalid,
az én rokkant, féllábú, veterán,
első háborúbéli nagyapám.
A fia minden fölöslegesen
kihajított, az időre vetett,
egyet sosem: az apja lépteit.
Előbb talán a szüléje miatt
nem dobta tűzre, őrizgette: *halt*,
Doberdó, Bécs meg isten tudja, mik

tétették vele erre-arra, míg
nem őt viszi már, engemet röpít.

1989

Jókai úr és Švejk, a derék katona, egyetért

– Egy országot emelt föl Erzsébet királyné
Hófehér szeráfi alak, mely őt mint
menyasszonyt tünteti fel
dicsőn uralkodó királyunk legbelső
szobájának egyedüli díszé
Erzsébet királyné
áldó nemtőnk, őriző angyalunk, gyászruhás
mater dolorosa
Erzsébet királyné

nevét emlékszobrok, mauzóleumok fogják megörökíteni
óh Erzsébet királyné
Te az örök üdvösséget megérdemelted egész életed
minden cselekedetével
Te már ott ülsz a szenteknek sorában
imádkozz miérettünk a népek Atyjához
áldja meg, védje meg a mi jó hazánkat
adjon népeinknek békességet
áldja meg hosszú élettel, dicsőséges uralkodással
a mi szeretett királyunkat,
Ferencz Józsefet,
a kit a Te angyali szellemed ihlessen az égből
a mint egykor a földön
hogyan népeinek boldogságában találja örömét, dicsőségét.

– Hát most már odafönt van a mennyországban,
Isten nyugosztalja szegény fejét.
Pedig az öregúr igazán nem szolgált rá.
Gondolja csak meg.
Elvesztette a fiát, Rudolfot, azt a derék fiatalembert.
A feleségét, az Erzsébetet, egy reszelővel szúrták le.

– Ámen!

1980

Statárium

A rögtönítélő bíróság
törvény s jog szerint
ráítélte az akasztófát
s föl is vonatta azt, akit.

Ítélet, halál: másfél óra
törvény s jog szerint.
A hóhér már toporogva
leste, hogy bent még mi folyik.

No, végre! – midőn kivezették
törvény s jog szerint.
Kötele volt a kötelesség,
meg is munkálta azt, akit.

Amíg az, aki akasztódott
törvény s jog szerint,
ódák, indulók, magas bókok
nyomták a földre szavaink.

Ítélet – halál. Az a másfél
óra! Az, amíg
ennyire lebillen a tányér,
s elérhetetlen felszökik!

Nem az, aki és nem a hóhér!
Az a másfél óra csak,
míg alábillen az a tányér!
Csak az a pillanat!

Pillanat? Óra? Az a másfél?
Nem Idő! A bármikori
tüsténkedők! A sívó hátszél
iszonyú rekorderei!

1985

Penyege

A VB! Akkor semmi más: foci!
Ebéd után rohantam játszani.
A bátyámról úgy hívtak: *Penyege*,
de csak kicsi. A sárga házfalon,
a klinkertéglán most is ott a nyom,
a név nyoma: „*Penyege, gyere ki!*”
Költői szinte, sőt poétai,
pedig Szasza, Viziló, Pálfai
ponyvákat bújt, és adta őket úgy:
– *De aztán!* – Ó, ti, régi, jó fiúk!
Naná, majd líra! Valami Pierre ...
Kockás Pierre-t olvastunk döggivel.
Penyege!!! – És mentem, akármi lesz,
kiskapuzni. Még *korner* járta, *henc*

meg az a szabály: „három szöglet egy
tizenegyes.” És minden vérre megy.

1989

Özvegyek

Kora özvegy volt mindkét nagyanyám.

Olyan réges-régen
éltek özvegységben,
hogy már evidens volt az a karám.

De amit úgy véltem,
lehet, hogy ősmélyen
más, természetellenes volt nekik;
el bírtak volna túrni igazibb
állapotot is, mint a feketét –
anyám anyjának lánykori neve épp
ellenkezőleg egyenest Fehér
Mária volt. Kicsi, szelíd, kövér
asszony, nem özvegyi módon szikár,
mint Király

Etelka,
a paraszt Elektra,

a másik, az antik, a szigorú,
görccshasogatón makacs haragú.

1989

Reterát

Minden áldott héten egy-egy új proli
jött *transzferálni*, jött végrehajtani,
mert nem végrehajtott, hanem *transzferált* –
tele is lett velük minden reterát.

Jól beleraktak az életünkbe is.
Egye meg csak őket még most is az íz!
Most leltem épp egy szörnyeteg cédulát
egyilyentől. Hogy miket nem *transzferált*

az a dög! Így emlegette nagyanyám:
– Az a dög! – Az is járt oda szaporán.
Csak jött s kérdezte, a padlásra melyik
ajtó eresztné kegyelmes lábait.

Az egyiknél megállt: – Na, ez az? – De hisz
elvitt már mindent a héten onnan is.
Én kinyitom, de ahol nincs, ne keress!
– De én igen, úgy ám! – lihegte emez

nagy fittyel, keményen. – Én ott is, ahol
nem lel az Isten, találok. – S fellohol.
Aztán úgy bizony: talált is valamit
a zugban. És aztán egyszerre benyit

hosszú vaspálcával egy görbe, pici
ember, a vécé aljába döfködi,
hány méter a rotty. Nagyon elégedett.
És jönnek új, pici, görbe emberek,

s amint kimerik, az egész utca, haj,
a város, az ország csupa adta szar.

1972

Királyszárny

Ismerek egy embert.
Galambja fára ül.
Ilyen lehetetlent
a képzelet se tűr.
A fa miket nem rejt
ily lehetetlenül!

És tolta a bábut.
Paraszt, ő, sakkozott.
Egy falu, Kardoskút,
népi sakkbajnoka.
Királyszárnyon lova
hová kalandozott?

Ismerek egy embert.
A sakkozó kulák.
Leszórta bábuját.
Szárnyakra cserélte.
Galambja fára ül.

1981

A sakkozó kulák

„Kardoskút népi sakkbajnoka” – szól
az oklevél az üvegsír alól;
bekeretezve hirdeti: apám
kifogott egykor, íme, a kapán.
Versenyszerűen üzte, minősített
játékosként, a sakkot. Mint a vízcsepp,
előre vájta konokul magát,
így lett végül „A sakkozó kulák”
a szégyentáblán: ütött a sötét.
Remire adta, túl nagy volt a tét.
Legyintett és mindent föláldozott
a ködben végül, úgy ment el, gyalog,
a bábuk közt messzire – itt a csel:
időt veszít és mégse veszik el.

Három megyében tolta bábuját
a nagy árnyékú, sakkozó kulák.

1989

Kezünkre játszó félelem

Fülénél, farkánál elkaptuk a süldőt.
Visított habzón, kitátott pofával.
Így játszott kezünkre. – A hurkot!
Szájszélig, majdnem a garatig.
Visított egyre hangosabban.
Már hörgött is, amint a kötelet az
oszlopra csavarva fölemeltük a levegőbe.
– A fogót, a drótot! Add már! Nyomd bele!
Ne sajnáld! Tanuld meg, jó hogyha tudod!
– Az ól sarkában álltunk. Létünk fölntartani.
Kezemben szerszám, az ügyes kis fogó,
a drótkarika, hogy a malac orrába nyomjam.
Elcsöndesedett, csak néha-néha hörgött,
gyanakodva, ám szinte nyugodtan, megadón.
Orra mókázott, mint egy csészealj.
Bennem iszonyat, emelkedő.
– Vágd bele! – kiáltott apám.
Elsápadtam.
Kikapta kezemből, megkönyörült.
Két égsértő vissantás, aztán a szégyen,
s már szinte dorombolt odabentről.
S csend.
Kezünkre játszó félelem.
Mégiscsak jó lenne megtanulni.
Nem az orrdrótozást, hanem azt,
hogy ne játssz kezére senkinek.

1982

Miska

Asztalosmester keresztapám volt
az egyetlen iparos a széles rokonságban,
nem csoda, ha nagy becsben tartották.
Ő meg, úgy látszik, ellenkezőleg, ami ők,
parasztoknak kíváncszott volna lenni inkább.
Nagy kertesházat vásárolt,
gyümölcsöt, szőlőt, zöldséget,
amerikai mogyorót termelt,
fügefákkal, virágokkal bíbelődött.
Méheket tartott, s akácra vándorolt velük
északra a fehér dombok alá.

Sokszor tébláboltam körülötte, néztem,
hogy főzi az enyvét, s volt firmászs,
túróenyv (kazein), róka farkú fűrész.
Asztalos volt az én keresztapám,
de legszívesebben parasztnak szegődött volna el.

De hát csak afféle asztalosparaszt volt.
Ki látott olyat ugyanis: fügefát a kertben?!
S hogy nevet adjon a disznájának!
A mienk csak a *kussra*, a *cocámra* hallgatott,
az övének viszont virtigli neve volt:
Miska. Mindnek, minden évben.
Valószínűleg az öröklét enyve,
cikk-cakkos csapolat a deszkán.

1987

Ami leszögezhető

Árutermlő kispolgár,
az leszögezhető,
mivel aprócska és szolgál
mint árutermlő.

Rab és egy személyben foglár,
fogoly és őriző,
mert a kispolgár mint osztály
így összegezhető.

De amire kisuhanna
a szent összegezés,
Győri Dani Julianna,
anyám, csak visszanéz.

Édesanyám e kispolgár.
Édesanyám e nagy.
Osztályon kívüli most már.
Életen túli rab.

1973-1986

Oxigénpalack

Anyák napi szegfű
bal kezed iránt:
megdrótozott selymű,
bukdosó virág.
Bomolna, feselne,
széjjelbukna, ha
nem fogná tekercsbe
önakarata.

Fekhelyed fejénél
oxigénpalack.
Lassan, égtlen égtél,
eloldozva azt.
Lágyan bugyborékol
a tört oxigén,
mint erdei égbolt
a fák levelén.–

Fordítsatok oldalt...
Mindegy. Semmisem.
Nem is tudom – mondtad –
mi lesz már velem.
S magasba szállt lassan
ez a mondat is –
szállt az ág, a paplan,
mintha szállna is.

Elszállt kéken, karcsún
végül a magast
bemérvén a bölcs, únt
oxigénpalack.

1985

Ősz

Kifordult, összegubancolódott belek közt
forog előre a kerék.
A küllőre csavarodnak összetekergőzve
kuszán, vékonyan, vastagon,
a ló is a belekbe lép.
Vannak végtagok is, lassan fölismerhetők
a szétzúzott tetemek.
Ó, pedig valaha!
Elgurult fejek, még nem roskadt össze tehetetlenül
mindegyik koponya.

Van kéz, láb, noha nem tudni, honnan is kerültek ide.
Némelyikre rádöccen a kocsi.
Mellkastöredék, kis ujjperecek, de azokon úgy megy át,
hogy a percenést se lehet meghallani.

Hajcsomók, hosszú hajkötegek, súlyos tekercsek, copfok,
vörösek, szőkék, feketék –
a belek közé ágyazódva, dagadó párnán fekszenek,
izzadtan, lucskosan, összekeveredve,
mint most a földdel az ég.

Fölpuffadt tüdők, az eső lesikálta őket,
aztán beverte újra egy új eső.
Karéjuk kiáll, zihálni kezdenek, de hiába,
nekik is üres a levegő.

1978

Latin vitorla

Ez már az én időm, az ősz.
Egymásba löki a múltat, a jövőt,
hogy mint vagonok, föltorlódjanak.
Itt van az évszakok egésze,
sustorog, habzik, gyönyörű.

Dombokon fut az ősz,
s én zuhannék haza,
ahol már a nyitott ablakon
bevágódnak a vonuló fecskék,
hogy elragadjanak.

A földtől szakadok boldogan,
röpülök árkádok fölött.
Hívhattok postán, a városon át,
csak az évszak latin vitorlája csattog.

1965

Az őszi kocsikon

Az őszi kocsikon
tökinda, folyondár
lobogott szárazon,
a szulák, a tökszár

lobonca, ökörnyál, –
ahogyan a puli
csomósodott, barbár
kócos gubancai,

ágyból kiugró lány
zsíros hajszálai,
slamposan, mogorván
lógtak a tengeri

hosszú levelei,
kókadt levelei.

1972

Őszi ősz

Piros vadszőlőlevelek,
besúgószégyenvörösek,
hajtják a falra fülüket,

noha baljós már az évszak,
rókaszag van és reformszag.
Vérszag talán? Vagy erőszak

bűzlik ismét új bűzével?
Vér vagy szabadság ízével
szél csap le és oszlik széjjel.

Megesett a végső halál,
szorong a vadszőlőlevél,
megintetett a régi nyár.

Ez az utolsó napja már
a leveleknek – mennyi vér,
mennyi eljátszott friss esély! –,

még egy utolsó tavaszra
ismét az ősz napja-szakja.
Volt-e haszna? Vagy mihaszna?

Piros vadszőlőlevelek,
feltartott, vérező kezek,
mintha várnák a sortüzet,

a szemerklő esőben,
falhoz tapadva, merően,
hülnek óriási csöndben.

1976

Csönd

I.

A szőlőlevelek
a falra rátapadnak,
kívülről fülelik,
ajkak ki hogy szakadnak.

A néma, sós időben
vékonyka, űries
ökörnyál úszik őssen,
tétova, őszi nesz.

Elfoszló csönd az évszak.
Nyüzsög az őszelő.
Vaddisznó. Csupa vérszag
a kukoricacső.

Még súgdos a vadszőlő
levele, még tapad,
ám elpírul, vöröslő
szégyene hallgatag.

II.

Dehogy a levelének
kéne pirulnia,
hanem a gyökerének
kellene! Dehogy a

gyökerének, de kéne,
ki elültette őt
a földbe – szégyenére
hajtotta ki a Föld.

III.

És dehogyis az ősznek
jó csak pirulnia –
boruljon minden évszak
saját pírjaiba!

1985

B. G. G.

Az Antalok, az Antalok
a költőkhöz nem angyalok.
Például Horger Antal úr
se röpiült éppen angyalul.

– József Attila? – kérdezi.
Meghalt és mégsem ismeri.
– József Attila? Egyetem?
Valami rémlik. Szegeden...

– Nagy költő. Hat éve halott.
– Csak Lazicziust olvasok.
S az újságíró hajba túr:
Attila s Horger Antal úr.

Horger Antal úr elrepült
és újabb Antalt szült a föld:
Antal helyébe Antal ült,
antalságokat örökölt.

Ihász Antal úr föl se vett.
Megóvta tőlem az eget.
Mi voltam? Senki. Ó, csak egy
tizennégy éves kisgyerek.

Örült-e Ihász Antal úr,
ahogyan Horger Antal úr?
De Hódmezővásárhelyen
Gyáni Imre történelem.

Gyáni Imre igazgató
Vásárhelyen *ötvenható*.
Ötvenhatban ő vette fel,
akiket bélyegzett a jel:

Kocsondit, Győrit, Gombkötőt,
aztán az őszet is, azt az őszet,
őt, őket, mind-mind: *sic itur*,
tanultuk öröklatinul.

Szabáka szigyt na cepi.
Ez is örök vásárhelyi.
A russzicizmus. Emiatt
nem égettem el én a tant,

a nyelvtankönyvet, az oroszot,
ötvenhat őszén, mint azok,
akiket a *cep*, a *szigyt*
hiába, úgysem üdvözít.

Engem a *szabáka szigyt*
na cepi elvásárhelyesít.
Bethlen Gábor Gimnázium.
Gyáni Imre! Ó, Gyáni úr!

1973-2001

Változat

Mit vártál, fiú, gimnazista? Mást:
a röpülést, a kigabalyodást,
a csak egyre, a minden ősökig
örökös egyre változataid;
a vályogvető láda tébolya
után a nagy, a tág, a tétova
formátlant, és el is következett:
betaposott a hű vályogvető
ugyanoda, és sár vagy és törek,
és fal leszel, és rád dől a tető.
Egyetlen kiszikkadt változat
zűrzavarának egy kockája vagy
e világban, mely annyira fogoly,
hogy benne soha, sohase változol

te sem. Örökre ugyanaz leszel,
ha csak magadra nem követezel.

1964-1992

A film

A Hannibál tanár úr című
filmet néztem a moziban.
Némileg ősz és október volt,
ősz és október csakugyan.

Egyszer csak hirtelen kigyulladt
nem a filmbeli éjszaka,
hanem a valódi villanyfény,
a váratlan, a nyers csoda.

Ültünk. Itt nincs valami rendben.
Nem szakadhatott el a film.
Vagy mégis? Új történet indul,
újat fűztek be eszerint.

– Aki magyar, velünk tart! – És én
velük is tartottam tehát,
miközben féltem is, hogy löni
fognak biztos a katonák.

Aztán ott, a Kossuth-szobornál
azt szavaltuk, hogy *esküszünk*.
Csepregi Sz., a gimnazista,
mondta, hogy *rabok nem leszünk*.

Aztán? És akkor a pártszékház
épületébe megyünk.
Furcsa, hogy nyitva van, de nyitva
találjuk ezt az ősi bűnt.

Elhagyott csatatér-fiókok.
Minden annyira érdekes.
Rákosi-gipsz áll a szekrényen
töretlenül, de törve lesz.

Aztán? Azután a bíróság
épületéhez indulunk
megfogyatkozva, este tíz óra
már, de tart még az esti svung.

És átmásznak a kerítésen
politikai foglyokat
szabadítani, tudniillik
a szabadsághoz jó a rab.

És aztán a tizennégy éves
első gimnazista fiú
hazamegy. Mert már nincs értelme.
Ezután soha semmi új.

2001

A „Két fatojás”

Ültünk a Szabad Rádió előtt,
áradt a hang, elapadt, újránőtt,
habzott, elúszott messze, s hirtelen
fölmerült újra egy-egy hangtetem,
egy mondatroncs, egy szótaguszadék
forgott, hánytorgott, reccsent szerteszét.
Utánakaptunk: a sok deszkaszál
kezünk alatt esetleg összeáll.
Egy jeligét vártunk, s a jelige
nem hangzott el egyetlen este se,
a „Két fatojás” nem jelentkezett.
Aztán egy hír. Aztán egy üzenet.
Aztán egy levél. Aztán egy csomag.
Aztán a rossz, a legrosszabb tudat:

tudunk egymásról, s hiába tudunk –
a két hatalom egyformán hazug.

1999

A fehér közelít

Becsörömpöl a rossz idő.
Fogoly a zöld meg a kék.
Esik az összeesküvő.
Elesnek Martinovicsék.
Kivégzi gyöngé, reszkető
kezekkel az idei szép
nyarat is ez a rossz idő.
Őszre válik a Vérmező.
Egyet még rándul ugyanúgy,
aztán legördül a kék,
ahogy háromszor odasújt
pallosával a vénülő
bakó, a tompa sötét.
A nyár tövéig beborult.
Ágak recsegnék szerteszét.
Leüti a zöldet az ősz,
beköti rongy köddel a fényt,
letörli gonddal a rekkenő
pirosat. Beissza a föld.
Zsákokba gyúri, ami élt.
Bevarr, elás a rossz idő.
Valaki rózsát ültetett.
Piros és zöld a rózsató.
Szemet sajdítva, messziről
a fehér közelít.

1972

Üveghegy

Hol volt, hol nem volt, az Üveghegyen
is túl egyszer csak hipp-hopp, hirtelen
írtam egy verset. Milyen lehetett?
Milyen, hát milyen? Olyan, amilyet
egy tizennégy éves fiú csak úgy
váratlan írni, átérezni tud,
érezni főleg. Annyi, semmi több.
De vers volt. Tetszett. Néha szerfölött,
néha épphogy: mégsem az igazi,
miért csikorog, mért rossz mondani
is – tűnődtem, s ez-az mért ismerős
valahonnét? Hát persze ócska gönc,
új kéne, jobb, de azért hetekig
olvastam, mondtam, akár egy igazit.

Hol volt, hol nem volt, az Üveghegyen
is túl, a vers elindult ellenem.

1989

Irkák

Füzetekbe írtam a verseim.
És dátumozva. Csak az volt a kín,
hogy el ne tévesszem a keltezést.
Ma sajnos egészen más emészt.
Ott volt a nap, akár Petőfinél,
s akartam látni, hogyan nődögél
a versek száma. Kék füzeteim
megvannak ma is. Akkor ez a szín
járta még. Egy vers, az a csodarém, ,
a „*Gyűjtsd a vasat ...!*” volt a fedelén,
pedig már elhagytuk ötvenhatot
is, de az a vers nem múlt el sehogy.
Hol tartunk? Csak ötvenhét elején.
Az iskolában elfogyott a szén,

és írok, írok, írok, keltezek,
nem a tökély a leglényegesebb.

1989

A vers

Ezer éve a szolgám, inasom.
Ez a rang nem nagy, inkább alacsony.
Úgy is dolgozott, persze: hevenyén,
tessék-lássék, az alázat-fölény
párjából a fölénynek juttatott
idővel egyre nagyobb és nagyobb
részt, ámde csínján, kíméletesen,
ahogy olykor kikövetkeztetem.
Ezer éve szolgálom én is a
hanyag frátert azzal, hogy hű ura
vagyok. Elcsapom, visszafogadom;
elcsap és visszaédesít azon-
nyomban. – Hogy hívják? Csupa zűrzavar.
Úgy hívják. Úgy. Regiment bűne van,

a napfény káosza, egy rossz cseléd.
Elfelejtettem arcát és nevét.

1991

Kín

Hebeg a test. Micsoda mondatok!
Nem is a nyelv, az egész mű dadog.
Motyogva, hadrin, selypegőn beszél,
restellenem kellene mindenért.
Idétlenül képezi R-jeit,
és rajta most már semmi sem segít.
Hiába van a logopédia,
a nyelv alá tolt hurkapálcika,
ép hangokat nem ad ki sohase
széjjelbicsaklott, eltört műszere.
A vers, a ritmus amilyen kimért,
olyan mértéktelenül nyomorék
vagyok: a mellkas kellős közepén
lyuk, egy kisdud ökle is belefér,

orrom túl nagy és hegyes a fülem.
– Így szenvedtem tizennyolc évesen.

1962-1994

A néma versek diadala

A síkos síneken előre,
a tüdő, a gége, a nyelvcsap,
a fogsor sínjein röpülve
mámmal furakodva zenghet, –
nemcsak az ínyek, az ajkak
                                zengik a verset.
A ripacshad
                                sírhat, zokoghat,
akkor se. Íme, a *nemcsak*
fölemeli ujját a sötétben.

Hosszú uszályban állhat elénk
a nagy, ünnepelt színésznő,
és elkezdheti az ünnepélyt,
a nagy versmondást, amely most
következik. Ó, a szent gond!
Ahogy beszél, ahogy elmond!
Ahogy taglal, ahogy visít!
A sötétben minden néző
ért, ujjong és emelkedik.

Ahogy a kukorica vastag
ízei a száron egymást
kergetik egyetlen rendben
dalolva, akár a nyaklánc
ugrik a női nyakaknak,
kóróra fűzni társai sorsát,
a sok sor is úgy araszolgat.

Ujja bögyével odatapinthat
a nagy, ünnepelt hallgató
hosszú uszályban. Oda, de nemcsak
a nyaklánc-, az üveghang
zengi a verset
(a szavatolt siker gyanúra ok)
a szín meg a művész nem maga dönt,
a színrevitel, a nagy szavalat,
olykor a némaság az, ami szól,
ami még, ami már,
de ami néma a színfal előtt.

1972

Menza

Hanyagúl a tarhonyába nyúlok.

1965

Ércharang, somfabot, husáng

Járkáltam én, hogy kerengtem,
ehetőre mégse leltem –

ihatóra, kóstolóra,
se kosárra, se korsóra –

üres vízre, kenyérhajra,
csak sóhajra, csak sóhajra.

Mit a sóhaj, hagyjátok el,
van egy zakóm, adjátok el!

Mit a zakó, föl se veszem,
van egy lila pulóverem.

Hordták ugyan ketten-hárman
valamikor Angliában,

no de semmi, az vigasztal,
széle-hossza, mint az asztal.

Mit pulóver, föl se veszem,
van még egy-két egzámenem.

Mit a vizsga, csak ez a vers
találja meg, akit keres,

ne mondja rá a szerkesztő,
gyöngé, mint a lélekvesztő,

erős ez, mint az ifjuság:
ércharang, somfabot, husáng.

1964

A semmi álma

Születtem én mindenhová
áttetszőnek, égi kéknek.
Így kocog el öreg lován,
csetlik-botlik az enyészet, –
mindenütt van és sehol nincs,
ilyen vagy te, ifjúságom.
Néma lenni, sose szólni,
s a szavakból ki se látszom.

Elföd lomhán, betakargat
annyi emlék. Bírsz-e vele?
Mély avaron meghemperget,
levéllel van a szám tele –
hömbölgők a domboldalon,
s a horhoson ledobbanok.

Csak a kútig, csak az ólig,
csak eddig a teli percig!
Ám a korsó kútba omlik,
a favödör fölcsapódik,
nyakamba dől a hideg víz.
Jobb maradnom, álmodoznom,
magánosan iramlani.

1965

Este

Fölkap a szél a kövekről,
keringet, de nem emel föl.

Szólalj, te szél! Neved? Neved?
Emlékezet? Emlékezet?

Beszélj, beszélj! Emlékezet.
Hitesd el, hogy emlékezet!

Hogy az víz tova, az sodor,
tudnám, hogy vagytok valahol.

Atomjaim között sehol
olyan, amely parancsnokol.

Csak megyek a világba itt,
s hiába ott, hiába itt,

hiába nyílik bármi rám,
zörgő szírom vagytok csupán,

magtól elcsapott, távoli,
kis megbukott sehonnai.

A gőg kevélyen félrevitt.
Delemtől messze estem így.

S azóta azt kutatgatom,
hogyan vissza hogy jutnék vajon.

1965

Fohász

Ha volnék és el is mondanám,
hogy milyen semmilyen ingszegény
vagyok, hát gallérba fojtanám
magamat, és meghalnék, meg én.

De létezem, s oly élők között,
kik nem veszik észre meztelen
testemen a kiálló könyök
szögletes hevét, a kézfejen

muzulmánul térdeplő eret.
És mondanom kell, hogy létezem,
vagyok, tehát ne büntessetek:
– Szorítsatok helyet már nekem!

1965

Jövevény

Ki erre adta életét,
amerre hajt a boldog ág,
a rengetegben éjtenéjt
járja az ősvadak nyomát.

Ki erre adta életét,
hagyja el azt a palotát, –
biccentsen, mintha értenék,
lépjen más rögre új homályt.

És vegye föl ingét, a rét
asztalán varródó csalánt.
Rejtse el jól az énekét.
Mint aki erre sose járt.

1965

A holdvivő bárány

Lehajlik havasan, hajlik a szivárvány,
azon jődögél le egy fekete bárány.

Mintha hegyen jönne ősidőknek óta,
mintha a két szarva két botocska volna.

Fölhajlik havasan, hajlik a szivárvány,
azon mendegél föl egy fekete bárány.

Mintha hegyen menne ősidőknek óta,
mintha a két szarva két botocska volna.

Mendegél, meg sem áll a fekete bárány,
huzakszik a holdra, magas a szivárvány.

Amikor a holdat túl-fölül tapodná,
akkor az a bárány szarvaiba fogná.

Nem ahogy a nyűgöt, nem ahogy a jármot,
nem ahogy foga közt árkon a bogáncsot,

ahogyan a gyertya hordozza a lángot,
úgy viszi a holdat, viszi a világot.

1964

Buborék

A lélek hol keskeny, hol pedig gömbölyű.
Az én lelkem a szívben sűrű olajként zötyög,
kitölti minden üregét,
így tehát szív alakja van.

De nem tölti ki mégsem.
Egy buborék úszik legfelül, ide-odajátszik,
s miként a vízmérce,
megmutatja, jól áll-e a világ.

1965

Kávés Katica

Olcsó butikban láthatod,
ahol mindenki ismerős.
Ennek a presszónak
Kávés Katica a neve.

Olyan szép, lecsukni kellene,
de nincs rendőr közel,
vagy hogyha van,
ő is kihúzza magát.

A kifőzőnők s a kofák
„nagy ringyó” – azt beszélnek.
A virágáros csak mosolyog,
ruháskosárral hordja a liliomot.

A kicsi meggy szíve
az viszont meghasad.

1964

Na és

Bejárom gyalog majd Újpestet,
csak az álom, ha látni fog.
Neki a muzeális estnek!
Kifehérül a régi bot.

Micsoda kimarjult valóság!
Árva és elveszett vagyok.
Lampionnál hordják szét a postát,
pagodák tornyosulnak ott.

A falnál csókolózni fogtok,
vakolat hull, a vállatok.
Hajnal lesz, kinyitnak a boltok.
Na és ha téged látalak ott?

1964

Újpest

Hát újra itt, a vasútállomással szemközt.
Az asztalokon szilváni, zöld szilva, abrosz.
Az abroszokon vad kosz.
Lányok, angyalok nyafognak:
blúzukba hull a lomb.
Faágak nyikorognak a kósza, kesze-kusza szélben,
nyüzsgő a nyár, a hangyaboly.
Kik isznak itt a rekkenő kert porában?

A fák pedig, a gallyak, a gyökerek-levelek összegei,
zúgnak; annyira zúgnak, hogy nincs szavam.
Arra sincs szavam, hogy mért ülök itt.
A véletlenek rozsdás vasszőgei
feszítettek ide.
És túlzúgják elmémet a fák.
A véletlenek. S az ösztönök.

Az a harsány
vasutaslány
Újpesten sose volt nyugtalan.
Kilevelezte, biztos, eleven ösztöneit.
S túlzúgta mind a kerti fát.
Egy-két lefáradt, leelégült levelet
szedegettetett össze csak velem.

Az asztalokon szilváni, zöld szilva, mocskos abrosz.
Egy gubbaszkodó, vegytiszta albatrosz.

1965-1981

Végvár

„... mert minden ellovan...”

(Ady Endre)

Mocsár, iszaptó, békaporonty, –
a török erre se néz.
Messze a hold és messze a zsold.
Álom a régi vitéz.

A strázsa égbe, semmibe lép,
a török erre se jár.
Idomítgatja csűnt egerét,
mielőtt halni talál.

A sánc meg a bástya csalán,
a kútmély agg pocsolya.
Losonci, Rácz Milák, Radován
homokzsákszív-katona.

Adj törököt már újra, Uram,
ó, mennyi drága vitéz!
Küldd ide őket, hogyha *lovan*
egy hős vértől piperés!

1966

A nagy remények

A nagy reményeknek ezzel a flottájával,
amely gyökerében megváltoztatja
a világtörténelmet,
egy másik flotta úszott párhuzamosan:
a boldogtalanságé meg a szenvedésé.

Pénteken, 1492. augusztus 3-án hajnalban
Kolumbusz Kristóf felszállt a zászlóshajóra,
és megadta a jelet: indulunk.

A három hajó petyhüdt vitorlákkal
a Tintónak cihelődött a hajnali apályban.

A Saltésen egy másik hajóraj:
a boldogtalanságé meg a szenvedésé.

A Saltés sodra vitte lefelé a habon
azokat az utolsó bárkákat,
amelyeken a Ferdinánd és Izabella által
kiűzött zsidók elhagyták a földet.

Augusztus 2-án telt le az ultimátum:
aki ezen a napon túl, tehát augusztus 3-án,
Kolumbusz Kristóf újvilági útjának hajnalán
még nem a fedélzeten tartott onnan kifelé,
kivégezték, hacsak át nem tért a keresztény hitre.

A szájalomra méltó menekültek ezrei
kevés holmijukkal a túlzsúfolt hajókon
vagy délre, a türelmes muzulmánok közé,
vagy északra, Németalföldre,

az egyetlen keresztény országba igyekeztek,
amely hajlandó volt őket befogadni.

Kolumbusz nekivágott,
hogy az Óceán láncai széthulljanak,
sőt állítólag azt kívánta
mint hithű keresztény
(se több, se kevesebb),
hogy ki kéne őket rekeszteni
már előre arról a földi pontról,
amelyet egyszer majd föltaal
az indiánok nélküli Indián.

2001

A nagyok dolgai

– Egynek mindent? Másnak semmit? – eme szavakkal rázta, mesélte Czine, Arany János szobrára ökleit Vajda János. A lepel még alig hullott le róla. Nem a szoborért indult oda, hanem a bokorért, a fűért, a fáért. Nem amiatt, dehogy! A kertbe. Sétálgatni csak! S Piroska és Toldi Miklós előtt megtorpant: – Hát ezt a céda nőt ki rakta ide? Kéne ugye a ...? Mi? De azt már nem mondta, micsoda. És fölvetette lassún a szemét. És nem tekintett vissza rá az ég.

Azóta is egyre káromkodik.
Firtatni kár a nagyok dolgait.

1989

Emléktábla

Ebben a házban élt
hatvanegy éjszaka
mint gyantabuborék
mélyén a muslica

Ebben a házban élt
hatvanegy éjszaka
minthogyha élne még
ezeregy éjszaka

Hatvanegy éjszaka
kuporgott benne mint
fölhúzott térddel a
palackban ült a dzsinn

Egy nagy kert almafa
szögesdrót-csipketorzs
mögött állt mint a sors
a végzet angyala

Az asztal itt szaladt
ezen a szent helyen
de aszva megszakadt
a lába hirtelen

Gyűjtőjét törte úgy
készült a tél elé
kinn hó esik begyűjt
képzelte *képzélé*

Vadrózsa és akác
süvített éjszaka
és messziről Madách
falankszter távlata

1975

Főnyeremény

1000000000000000000000000000000000000

0 0

0 0

0 0

0 0

0 0

0 0

0000000000000000000000000000000001

1980

Füst

Őszre jár, őszi felé tart az idő,
hűvösödik az éjszaka,
a nappal is egyre *merevenebb*.
Érzi a rózsák is a kertben,
az az egy, az a csupa görcs,
csupa *bogoc*, csupa *kötőc*.
Már annyi szárazat bogozott ki
a metszőolló meg a fűrész
az elevenből, olyan kevés élni való
maradt, hogy a kéz levette
őket ágai fölülről.
A rózsák ölébe kapta
hullani készülő gallyacskáit,
összekötöztette
az eleveneket és holtakat,
bogokat kötött rájuk,
összecsomózta,
de föladata, elmegy,
el van aszva minden új fogalom.
Bóbiskol, összébbr vonja ágai szélét.
Hűvösödik, egyre nehezebb a kert,
egyre mélyebbre nyúlik a füst.

1973

Reménytelen

Reménytelen. Minden reménytelen.
Rossz az írógép. Infernó a menny.
Hogy pornográf vagyok, azt gépeli
ahelyett, hogy grafo ..., de grafo mi?
Borzasztó, hogy tényleg már miket ír!
Reménytelen. Két szó közt ér a pír.
Gyerünk, gyerünk! Minden reménytelen.
Agg Remington. Satöbbi. Évesen,
hányon, azért is át meg át az Á-n.
Nem számít semmi. Negyvennyolc. Után
jön aztán. Választhatsz szabadon:
negyvenkilenc, vagy? Ugyan, te majom,
két szó között se himbáld magadat,
ne játssz, ne, mert az lesz, hogy hülye vagy.

Reménytelen. Minden reményteli.
Meztelenségem most kezd fényleni.

1990

A kép alja

A Palmiro Togliatti Megyei
Könyvtárban dolgoztam módszertani
könyvtárosként: a falvak ügyei
tartoztak hozzám, apró, köznapi
dolgok, nem is ügyek, csak cédulák,
könyvrendelések, olvasói láng,
hogy fogy, de mért, a parasztolvasó,
firtatta a könyvtárigazgató
folyton-folyvást, a parasztok pedig
szép lassan elolvadtak. Elit
könyvtári menny, égi és földi jó
találkozása volt a Palmiro,
az a fölrsófoltt fény, a zselici
oduk viszont a srófidő viccei.

Gyarapítottam, leltároztam, és
odaült mellém *Csoknyai Vitéz*.

1989

A Róma villa

*„Ülj csak le!, mordult rám és máris új
papírt feszített a deszkájára. Túl
a Róma villán, Kaposvár felett...”*

Meglátogattam azt a szent helyet
Kaposvár fölött, ahol még Ady
is járt (a város büszkeségei:
Ady s Rippli, a szülötte somogyi),
és rámmordult két irdatlan kuvasz, –
aztán egy hang, egy halk, udvarias
hang invitált a kastélyba, csak a
mester hiányzott és egy *„ülj oda”*,
de az örökre. Elöntött a düh
(a fiatalnak sokszor ez a mű)
a vers miatt. Hogy könnyű volt neki,

de én itt élek: ez a gyűrt penész
a pasztellvázlat s nem szignálja kéz.

1989

A Virág utca

Kaposvárrott a Virág utca
költőt verselt világra, hogy
Szegedébe bolyongtassa
költőzni néhány évszakot, –
maradt Kaposvár, ám a kocka
nem pördült vakra sok hatot.

Kaposvárrott a Virág utca
azért tovább virágozott;
ha jól emlékszem, némi bucka,
aszfalttal tömve itt-amott, –
kit érdekel a semmi csúcsa,
ha már mindenen túl vagyok.

Hogyha mindenen túl vagyunk már,
a Virág utca Tolbuhin,
Sztálingrádi, Kende Kanut, s bár
Dunántúl, Alföld, az suhint:
Orosháza avagy Kaposvár,
éltünk-e európain?

Kaposvárrott a Virág utca
lassan virággá változik,
Orosházán a herce-hurca
legömbölyíti sarkait.
Vihara, történelme túrta
azt az utcát, a Meggyesit.

Lett Meggyesiből Sztálingrádi,
Sztálingrádiból Tolbuhin,
közben ez-az, de ki tudná, mi, –
éltem-laktam a Meggyesin.
A fű meg a fa nem kíváncsi,
bólint, akár egy régi rím.

Bólintsak én is mindenén túl?
Egy város- vagy egy utcanév
életünk volt, történelem, súly,
lehúzta mindünk életét.
Ne bólintsunk mindenén túl,
könyörgök bocsánatért.

1985

Ferenczy Béni: Petőfi

Kardja pengéje letörve
markában pusztá markolat
pengéje szeszláng részegeknek
szobra tövébe rókáztak ők

Megyek Gyulán a mély hóban
huszonhat évesen
ilyen mély hó idején született
mély-mély havakban mit keres

Gyere nézd ezt a világot
se döccenő se buktató
nem nyúlik ki belőle semmi
minden besüpped elsimul

Csak ez a kardhegy irritált
e penge villanón kiállt
mégis jó vannak részegek
elintézik a kardokat

Járok Gyulán a mély-mély hóban
göröngyök buckák alszanak
egy költő versei merednek a hóból
egy festő képei feketén

De az a kardhegy nem mered már
mégis jó vannak részegek
ami más – nincs, törjétek le
az idetévedő csóvafényt

Markában puszta markolat
szorítja holtában is
mély-mély időben egyidős
torkomban sírás a kardokért

1980

De szeretnék veled lenni

De szeretnék veled lenni,
kávéházban elmerengni,
eszméid közt járni-kelni,
korholtatni, szerettetni — — —

Míg a kávét iszogatnám,
halálotat halogatnám,
lehajtott főm felemelvén
átsuhannád élő elmém — — —

1980

A Talált Tárgyak Osztálya

József Attila, a Szépség koldusa, a Nem én kiáltok,
a Nincsen apám, se anyám költője, volt idealista
anarchista, a Kommunisták Magyarországi Pártja
tagjának tekintendő. Mozgalmi neve: József Attila.
Pártfeladata: a Mozgalom Talált Tárgyai Osztályának
vezetése (Gát utca 3.), a mozgalom talált tárgyainak
gondos leltárba vétele, ésszerű raktári rendben való
tárolása.

1980

Nyelvtagozat

Szegény emberhez illőn
egy szegény kis szabóhoz vittem
a levetett, ajándék kabátot.
Kifordította, újraszabta.
Viseltem, akár a túnt világot.
Tíz évem öltözött bele,
most levetkez engem,
egy putriban lóg, jár-kel,
és cigányul tanul.

1975

A nagy müncheni tolvajfogás

Song a török vándormunkásoknak

– Egy doboz hering.
Egy doboz kaviár.
– Ön szerint, uram.
– Na, és ön szerint?
– A mákföld lila bál.
Ilyenkor virágzik.
A törvény is állig
mákvirágban áll.
– Ezek csak összetevők,
de mi van a heringgel?
– Énszerintem, uram,
a kérdés helytelen,
mert uram, énszerintem
a kérdés, hogy mi van
énvelem.

1974

Cigánysirató

„Nem ismer senki. Nem. De én dalollak.”

(Federico García Lorca: Siratóének

Ignacio Sánchez Mejías torreador fölött)

Országutak, sztrádák Londontól Isztambulig,
sirassátok el!

Lespulnizott csíkok szakadt cérnaszálai,
zebrák, utakra festett rácsok, fehér gyászotokkal
sirassátok el!

A rácsokat rázzák a föld alól az aszfaltba zártak,
s mi lássunk arcokat, szemeket,
az utak halottjaiét, amint hozzá méltóan
elsiratják!

Közlekedési lámpák,
mutassatok hét nappal, hét éjjel pirosat,
sirassátok el!

Behajtani tilos,
megállni tilos,
parkírozni tilos,
jobbra kanyarodni tilos,
balra kanyarodni tilos,
forgalomkorlátozás,
zsákutca, körforgalom,
utak fétisei,
ti is sirassátok el!
Rendőrautók, szirénázzatok,

villogjatok kék fénnel utána, érijétek utol,
sirassátok el!

Taxik, teherautók, kamionok, betonmixerek,
magángépkocsik, automobilkaravánok,
torlódjatok össze, kapjon trombózt a sztráda,
sirassátok el!

Moszkvicsok, Porschék, Musztángok, Kék Nyilak,
kombik, furgonok, méretre szabott autók,
sirassátok el!

A közlekedés összes törvénye,
a jog meg a kötelesség váljon elevenné,
a gyávák bátorsága, a bátrak gyávasága oltsa ki egymást,
a szájak kipufogócsövéből tóduló szitok fulladjon filterbe,
sirassa el!

Karambolok, csikorgó féknyomok, összegyűrt
karosszériák,
szétporladt üvegek, volánok pecsétje a mellen,
sirassátok el!

Sebbenzin, jód, vatta, kötszerek, mullpólyák, gézek,
elsősegélynyújtó ábécék, vöröskeresztes kazetták,
boruljatok ki az útra,
azután ti is sirassátok el!

Tekintsétek mindannyian saját halottatoknak a fiút,
aki nem használt napolajat,
a bőrét nem utálta,
anyja méhében olajozták meg örökre,

benne volt a nap,
a fiút, aki évszázadok fényében napozott,
amíg élt!

Sirasd el, motorkerékpár,
azon és ezen a délutánon,
leszegett szarvakkal, forgó patákkal,
mint Ignacio Sánchez Mejíast siratták!
Sirasd el a cigány torreádort,
aki életét dőfte a halálba!
Sirasd el a tizennyolc éveset,
érettségijét, felvételi papírjait,
a kiürült pedagógiai főiskolát, –
ilyen viadal nem lesz már soha!

Sirasd el, bukósisak, a halott fiút,
ő csak a koponyáját vette föl sisaknak,
véres parókádat azóta lemosták,
az ő vérét vágták le, varrták föl vendéghajul neked,
hát sirattassék a szétvert koponya!

Azon és ezen a délutánon beállt a halál.

A látlelet, a villanófény, a primitív krétarajz után,
mely korunk legmodernebb művészeti alkotásai közé
tartozik,
a karambol-szabászok mérícskélései,

a legújabb fazon elkészülte után,
amikor az aszfalt benövi a vért,
tettes és áldozat már végképp ismeretlen,
lapozzátok föl két halántékokot közt azt a délutánt –

a viadal folytatódik,
beáll az élet.

1975

Sarkcsillag

Vándor, ha éjszaka
érkezel ide hozzánk,
nehogy a zöld mohos fát
keresd, az messzi fa,
a Sarkcsillagra füst szállt,
az se visz sehova.

A Sarkcsillag sötét.
Ahol mi, ott van Észak.
Ott ring a pontos ég.
Amit a lámpafény ad,
görcsös küszöbre lép.
Ne higgy az égi célnak!

Ahol mi lakunk, nincs ház,
de mégis ott lakunk;
ruskós a fénye, ikrás
aljakon csüng a kulcs,
mint szál indán a csimpánz,
ha fája is kigyúlt.

Erre a házra nézz,
amelyben úgysem élünk.
Lassúdad, tiszta méz,
holdmélyi, enyhe fény süt.
Vándor, ha erre térsz,
tájtalan égbe térünk.

1973-1982

Havazás

nézzétek hangyák kiált a kisfiú
hópihék jönnek özönölnek
nyüzsögve seregelve szakaszokban
a hajba a prémbe a fűbe
csillagos lábcskák kapaszkodnak
lerágják őket szálanként letarolják
fehér fehér fehér

nincsenek üstökök hajfonatok
válltömés feslik bújik a fehér
ablakon csikorog autó üvegén
söpri a fémkar nyikorog recseg
prém szétesik szétmászik feketén
fehér fehér fehér

lábakat ütögetnek a küszöbön
szétmállott fehér dögcsomók
a lépcsőházban mint a végső
horda a földön szétszakadva
az evés-ivás a szeretkezés
helyéig szivárog a döglé
„*lásd, ilyen leszel*” ilyen már örökké

tavasz van fű nő s dúródik a hó
nézzétek hangyák kiált a kisfiú
szavára azok özönölnek a szó
eget érint az elme ily iszonyú

kisfiú vigyázz a földön mit beszélsz
megered esik özőnöl fehérén
a tudatot érinti ujjával a lét
a lét nyüzsögve árad
fehér fehér fehér

mert nem a szó nem az elme
hozza a tolongó tülekvő hóesést
hanem a szörnyű gyönyörű árdeli lét
nézzétek élet kiáltom kisfiú
bábjait hozza új magokat
életre-halálra

1980

Fénykör

Egy új város összevisszasága
hintázik hegy tövén: a fénye és az árnya.
A gyerekek alszanak, a lánc most nem csikordul.
Forog a Föld, de a hinta nem írja, merre fordul.

Baktatok valahonnét,
lassítva a múltat, kilóditva hosszan csördülő jövőjét.
A hinta csupa lánc,
hátra van csavarva, gúzsba van kötözve,
mintha csigolya csüngne egyre alább.

De gyorsan kimagyarázkodik,
amikor átfut a sötéten a csikk.
Egy fiú lép, egy lány fut oda:
hintá az, láncszem az, nem csigolya.

A kislányok ülepétől
fényes deszkára huppan a szoknya: mekkora fénykör!
Karikába fogja a frissen kivasalt pepita
szoknya az ablakokat, akár a jó babona.

1973

Hinta

Zsókiának a Földre

Röpül a hinta
messzire.
Röpül-e vissza
még ide?

Röpül a hinta
fölfelé,
picike pont a
lét egén.

Röpül a hinta,
láncszeme
elemi titka
száll vele.

Kopik a láncszem.
Egy elég:
egyedül állsz lenn,
itt a vég.

Röpül a hinta,
visszaér,
utasa vissza
sose tér.

1988

Strázsa

Ha pirinyó levélzörej,
ágroppanás, majomkaland,
ha sperma zsong, ha nő fogant:
mint égzengés, villámdörej.

Villám, amely most dördül el,
magroppanás, majomkaland
zajong, zörög fölött, alatt,
mint égzengés, hullámdörej.

Te vagy szemem, te vagy fülem.
Nézek veled, hallok veled.
Mennydörgésben nem élhetek.
Levélnesz is dörej nekem.

Az éjszaka könyörtelen.
Az éjszaka betonpanel.
Világ dörgése életem.
Mert létezem. Mert létezel.

1982

Szabadrablás

A vers legyőzve
a verset beveszik
szabadrablás van
rajta katonák

Csörömpölj végig
zúzd-vág kő kövön
képzeld új várost
amely még ellenáll

1977

Egy Cseng Fu-vers fordításai

Jó tenni semmi
Csak fenyő meg én
Örülni lenni
Szó magánya szél

*

Semmi tenni jó
Csak én meg a fenyő
Örömnevelő
Vinni szél a szó

*

Jó nem tevés
Fenyő én egyedül
Örömismerés
A szó szélbe kerül

*

Jó tétlenül
Fenyő én egyedül
Az öröm ideül
Szó szél repül

*

Nem tenni a jó
Én fa hegylakó
Öröm csobogó
Száll szélben a szó

*

Nem tesz él föld
Társ fa tél zöld
Kedv jó mély
Én szó szél

*

Élni az idővel
Hálni az fenyővel
Egyenegy örömmel
Szó mint száll szellővel

*

Jó a semmi se
Fenyő én vele
Magam öröme
lenni remete

*

Élni Cseng Fu
Lenni végtelen
Égi csend fű
Lenti széltetem

1979

Stichomythia

Nem dacosan, könnyel hallgatok.
– S nem is akképp, azon is túl vagyok.
Élni, költőnek lenni csak tanultam.
– És tanítványként lassan elvadultam.
Én nem az vagyok, akinek születtem.
– S kinek születtem, attól messze estem.
Az az enyém csak, amit megszereztem.
– És nem szereztem, legföljebb a veszttem.
Amiből nem volt, megtoldottam ésszel.
– És híján voltam végig nem kevésel.
Elég sokszor megvolt a lehetetlen.
– És elfutottam előle ijedten.
Megtanultam, azért vagyok nyugodt.
– És nyugtalan, hogy mégsem okulok.

Nem kell költőnek lennem mindenáron.
– És lehetőleg nem kell minden álom.

1994

Idelent

*„Ős-kezdet óta
itt vagyok,
de a lepkével
meghalok.”*

(Weöres Sándor)

Szánandó, kicsi, gyöngé görcs,
lezuhantam az ég előtt.
Kapirgálom egy létrafok
tetejéről a kék plafont.
A szobafestő-mázoló
égiek közé nem való,
le is zuhantam ide a
mennyezet alá valaha.
Nem óhajtani végtelent
jobb nekem eztán idelent.
A létra biztosabb nyereg,
mint égen a sugársereg.
De fölkap, elvisz, aki bölcs,
aki mindennel egyidős,
aki azt mondja, nem tudok,
s új gubót rág, ha halni fog.

1976

Lepke

Elrezzentem a verset
túl piros szárnyakat visel
mert a szabadság nincs magától
a szabadság még nem szabadság
a piros lepkét elrezzentem

Mintha a világ többől kiszakadna

1980

Nézz ki az ablakon

Hogyha mész a buszon
nézz ki hogy mire látsz
két városrész között
nézd meg hogy mi köszönt
két városrész között
egyszer csak óriás
mély gödörre látsz
amelynek fenekén
kifeslik hirtelen
feketén
a szén

Két városrész között
a város közepén
külszíni bánya van
el van bányásítva
alattunk a város

Költözz máshová
ide a szénkombájn költözik
egyszer csak arra ébredsz
a külszínre fejtnek
hogyha nem vigyázol

Lásd meg hogy mi folyik
lásd meg mivé leszel
vigyázz hogy mit teszel
nézd meg jól a világ
sötét fejtéseit

1979-2001

Váza

Az idő a mindenségbe
téve, hűvös, friss vizébe.
Víz elposhad, tér lökődik,
csattanva szétfröcskölődik.

Cserepeit illesztgetjük,
összeforr-e, nézegetjük.
S bár savalljuk, eldobódik,
a semmibe hajítódik.

Nincs olyan restaurátor,
aki így-úgy összetákol
egy ilyen kis semmiséget.
– Én időm, te, mit remélek?

Én időm rossz, csorba térben
billeg, nem az ép egészben,
csak a szélen, nem középen,
ablakpárkányon, szegélyen,

mint a snidling télidőben.
Kés fölötte, kés előttem.
Én időm, te ilyenképpen
metélődsz a mindenségben.

Víz elposhad, tér lökődik.
Hová, mivé fröcskölődik?
A semmibe széjjelesvén
szilánkjait illesztgetném.

1986

Veszejtése a láncnak

Panelkonyhában
ropogó, gyúrt derű
omlott a hó alá.
Kivasalt tükör
fénye zuhogott
a bútorokon át.

Gyerekhalmik,
láncra vert ingek,
foglyok,
lélekviseltések,
vesztették
láncukat
csörrenéstelen:
sok embermélyi rab.

Embermélyeken éltek,
gyermekmélyeken,
s röptek fölfelé
könnyen, szabadon,
gyűrődéstelen.

1974

Címleírási gyakorlat könyvtárosoknak

SZABADSÁG

három betűvel beljebb

szabadság

kerek zárójel

(szabadság)

szögletes zárójel

[szabadság]

a megjelenés helye

szabadság

vessző

kiadó

szabadság

a kiadás éve

szabadság

pont

terjedelem

méret

mindenre

SZABADSÁG

a besorolás egyetlen törvénye

a szabvány a végső

1979

Mi újság?

Mi újság a költészet körül?

Látom, e módot már tudod:

hogyan csinálódnak

a dalok, s más efféle kis lobbanásai a költészetnek,

ezek a centiméteres kis lángok a gyári gyertyákon,

még a gyertya is az,

a gyertyamártók készítették, te épp csak meggyújtod,

természetesen gyufával, mely boltban kapható.

Igen, tudod már.

Mint egy kíváncsi gyerek, tudsz már gyújtogatni.

A kis láng is lángnak vélhető

lényegileg, de a lényeg megcsal,

önmaga látszata. Az a láng nem az:

lidérctűz, délibáb.

Fény, csak fény, nem éget, csak látszik.

Másoknak adták a tűz, a láng csodáit.

Légy mérsékletes, bár abba halsz bele,

ne higgy magadban, ne higgy sohase!

Ne képzeld, hogy új tüzet csiholsz,

légy kishitű, az a legfontosabb!

Ne beszélj, hallgass, úgy lesz jó,

úgy lesz tökéletes minden, abban higgy,

aztán már abban sem, adj föl hitet, és add

föl a hit fonákját! A hit olyan lapos,

akár a palacsinta. Dobd föl a levegőbe,

fordíts rajta, kapd el!

Ne írd te semmit, ne is írd, eredj a pokolba!

1975

Virágok

A tűzike, a zsálya
egy üveg vízbe ásva.
Útszéli, mezei, erdei
virágok szárai, szirmai
egy sorsban,
egy pokolban,
egy végzetre fűzve,
egy elrendelésben
rettegve bújnak össze
a váza bunkerében
mint végső fedezékben.
Lila, sárga, zöld
kuksolók a könyv,
a papír, a ceruza
lebombázott romjaira
néznek részvétlenül.

Még ők vannak felül.

1975

Ez a madár

Ez a madár szólni tudna,
nem szólna, csak elbújdosna.

Elbújdosna sűrű nádba,
csak tipegne, sose szállna.

Csőrét szárnya alá dugná,
lábát maga alá húzná –

Barna tollát fölborzolná,
hullajtaná vízre szórná.

Se élőtlől, se halottól
olyan csodát, hogy magot szór.

Megfogadná, se nem eszik,
se nem iszik, temetkezik.

De ha egyszer megszólalna,
elcsuklana, megfulladna.

1964

Madáretető

1.

Madáretetőt
szögeztem ki
tél elején az erkélyünkre.
Kukoricát őröltem
kis kézi kávédarálónkon,
mert apró madarakra vártam,
s hozzájuk illő
magot akartam barkácsolni.

2.

Madáretetőt csináltam.
Így jár, így, aki csal.
A sok munka nincs arányban
folyományaival.
Nem sikerült csalogatnom
a cinegét ide
szobám elébe: a balkon
ezzel se lett tele.
Élünk, ahol a madár sem
jár – mondhatom. – Ahol
a madár sem! – Ez az ámen! –
bólint egy rossz bokor.

1979

Különös világ

Milyen különös a világ:
levelesek, zöldek a fák!

Ágaskodnak, milyen elevenek,
beborítják az utcát, az eget.

Van egy falu, Rákóczi-telep,
volt egy fiú, estig legeltetett –

legeltetett, sárkányt eregetett.
Emlékszel? Még ott futok veled.

Milyen különös örökké nélküled.
Emlékszel? Még ott futok veled.

Milyen különös örökké nélküled,
a fák hiába olyan elevenek.

Rikattalak, törődtem veled,
kertemből kifutsz, te gyöngé meggy.

Eleven fák, kültelki vitrinek,
nem vésnek ide több szívet,

hiszen a szív úgyse őrzi meg
önmagát, a gyullogó szívet.

Gyullogó szívet, önmagát,
milyen különös, elfogyó világ!

1964

Pálmafa

Babakocsin a pálmafát
viszik, a nyurga kisbabát.
Szűkölve, nyiladékon át
viszik, viszik a pálmafát.
Zörög az út, a kő zörög,
zúg a meztelen pléhkerék.
Driopé viszi torzszülött
fél kecske, fél ember gyerekét,
a Mindent, az isteni Pánt?
Ki titkolja a pálmafát?
Ki lopja, rejti nem sötét,
büszkének kellő szégyenét?
Dicsőségem az egyaránt
hígeszű, szép szavú világ,
ez a fél tiszta, fél pocsék
univerzumi keverék,
jó, gonosz, bölcs, infantilis,
amilyen én is meg ti is.
A gonoszság szülötteit
úgyis a jónak szentelik,
s hiába van a celofán,
egy üveg jó is oda ám!

Szélével minden összeér:
a jó, az ok, a rossz, a cél, –
magányos éjben hát minek
számúzni vagy szöktetni meg?
Rejtőzzünk el, de legalább
a déli verőfényen át!

1968–1983

Csak Ön után

Mert Ön mindig előttem jár,
előbb lép rá a küszöbre,
előbb lép a házba;
előbb indul el, mint én,
előbb tanul meg járni,
előbb születik,
s ha később, akkor is lehangy.
Léptekben lépdelek,
vastag léptekben lábolok.
Körmök jégesése után.
Ön után, csakis Ön után,
uram,
dehogyan Ön előtt:
magammal tartom a lépést –
fölfelé.

1975

A sivatag iróniája

Nektek én: az öreg.
Közeli, távoli vidéken
most is egymagam, egy,
de ifjan is ennyire vénen.
Lányom földi kezét
szorítom – övé az enyémben –
minden reggel, ezért
megzavar agg üdvözlésem.
De üdv, fiatalok!
Lejárt az én kis gyerekévem.
Élnetek, halnotok
kell ama újabb ezer évben.
Addig: hátha vagyok.
(Bár odavan gyermeki létem.)
S hátha: mégse vagyok?
(Akárcsak ti se miképpen.)
Közeli, távoli vidéken
egymagam tietek.
(Ne akarjatok egészen,
magamé se leszek.)

1980

Múzeum

„ízelt vaskesztyű”
(Rózsa Endre)

Öt lábú rovar mendegél
máskál mereng a múzeumban
futkároz erre-arra tér
azután hirtelen lehuppan

Nekiiramodik megint
a termet átszaladja ferdén
megáll és így véglegesít
kissé az idő végtelenjén

Rágcsálni kezdi a páncélt
a sarkantyúba fog először
lényegtelenen kezdi örölni
bizonytal a szabadságért

Jogot sértett a sarkantyú
azaz a lóság oldalságát
Micráim Csung-kuo Kaskantyú
már évezredek óta látták

Megsértettelek éjszaka
hogy nappal újra megbocsáthass
az a szabadság válasza
hogy a vétekre semmi válasz

Kezdem a rovart érteni
miért kezdte a sarkantyúnál
csip-csupjaink kell őrleni
magadnak miért is hazudnál

A nyű nyitánya: sarkunkba vés
a görög az antik vitéz
már életében összeroggyant
mikor a nyű belepottyant

Nem Akhillész a vaslovag
a sarkantyúja sem sarok
de a bölcsész kisasszonyok
csakis őérte bomlanak

Kanca szökell az udvaron
kivágtat elfut a világba
kiszabadulva szabadon
álom az önigazgatásba

1979

Genezis

Az idő Kossuth Lajost
hallá: kő volt, szikla.
Hallgatom. Hallani most:
zörömből széthasítva.

Kossuth hallá Kölcseyt,
aki hallá Kazinczyt,
aki hallá – ámde csitt! –
Izgága Inczifinczyt.

Hallá Martinovicsot
az ügynök, Franz Gotthardi,
hallgatózott, hallgatott
úgy súgott, Franz Akárki.

Ama jakobinusok
hallák a bujdosókat,
bár hangjuk is bujdosott,
akár a futosó vad.

Hallá Mikes Kelemen
Bercsényit, Bezerédit,
hallá az Fejedelem
sebeknek ő beszédit.

Sebek hallák Thököly
Imrét, Thököly hallá
kiket alig, füleli,
nem változtak-e hallá.

Zrínyi hallá Frangepánt,
Frangepán Wesselényit
sub rosa, s hallá a pánt
az vasat, idefénylik.

A vas hallá a vasat,
halál hallá halálát,
új sírás, mely kihasad,
az ősit – jajszaván át.

Új csecsemő régi dalt,
Balassi Bornemiszát,
aki hallá – tompa hang –
a visszat egyre visszább.

György az Igazságosat
hallá ama vastrónon
nyurgulva mind távolabb
a vaskos füstcsomókon.

Mátyás hallá latinul
a mandulafa ágát,
mandulafa magyarul
virágnak az virágát.

Virág hallá virágát,
világ hallá világát,
halál hallá halálát,
a néma némaságát.

1981

A rossz vonat

Vonatra szálllok,
mindegyik kupé
munka, gond.
Fénye hit,
de a lelkesedést
a lelkiismeret meg nem engedi.
A fűtést levették,
a szerelvény hideg.
Komolyság, megfontoltság
a levegőben,
a fülke nem dohányzó,
a lélegzet tiszta,
a fej gondolkodik.

Csak épp a szerelvény
nem jár ki sehova.

1975

Laposkúszás

oooooooooooooooooooooooooooooooo

1980

Kukabúvárok

A férfi dolga fölhajtani
a kuka tetejét.
Legyek nyüzsögnek alóla ki
a napra szerteszét.

A nő bottal a kukába túr,
hosszan búvárkodik
a mélyben és csalhatatlanul
hozza föl kincseit,

amelyek a tizemeletes
panel belein át
zuhogtak egész nap egyenest
ide toronyíránt.

Fölnyitottuk a használati
tárgyak zárt héjait;
ami csak emberi, állati
életet megjavít,

kihörpintettük belőle mind,
akár az osztrigát;
utódaink és elődeink
elől a legjavát.

A nő bottal a mocsokba fúr,
és rögtön megleli
a legalján (*azért a víz az úr*)
azt, ami kell neki,

a tárgyak héját, például a
sörösüvegeket,
s meg se látja, hogy bámul a
házból egy kisgyerek.

1975

A kislány meg az írógép

kukulujgó ejdiTohn zuhh?
MUigzuru Uorteg TURidlop!
kattigliő zigoťkojkuizk:
uzu PaPtyi KÖKÖRINDE pa!
dergujikolt aofiHijK?
ertzu! ertzu! ertzu! UZTREO!!!

1978

Cédula

Vérzés. Elállt-e már?
Alvás. Aludt-e éjszaka?
Három szó van a cédulán.
A legfontosabb szavak.
Telefon. Hívni. Délután.
Vérzés. Elállt-e már?
Láz? Kérdezni lázasan.

Mindig világot vág a kés.

1978

Régészet

Szóróra,
bőrperc,
csontpillanat.

Szőr,
bőr
elrothad,
szétesik,
a csont halhatatlan.

1981

Kannibáletetők

Csak élek, csak épphogy, itt-ott,
s merengve nézlek titeket:
gürcöltök, roppantok, csont török,
a tiétek reped, dobódik szerteszét.
Készítitek a leletet,
a titokzatosát, a titkot,
amelyről egyszer majd kérdezik:
– Úristen, ennyi csontszilánk?
És akkor egy majd fölkiált:
– Hol van a hús, amely összefogta,
az ín, amely kínnal nyikorogva
kínálta a test mozdulatát?

Nem a csontjaitok, ti törtök szerteszét,
kannibáletetők!
Csak élek szikáran s merengek: ezért,
ezért a semmiért
adni hát a velőt,
etetni a kannibálidőt?
A roppant tűzhely hamujába
ezért kotorni értetek?

1989

Nehéz a Föld

Verdunre egymillió hétszázezer
tonna vasat szórtak, meghalt hétszázezer
francia és német katona –
Verdunnél ennyivel nehezebb a Föld.

Katonáinkat elküldtük máshová,
hogy meghaljanak, fölbillenjen a mérleg.
Katonáikat elküldték ide, hogy meghaljanak,
és visszabillegenjen a mérleg.

Erre-arra hurcoljuk a hegyet, a gépet, a bombát,
a katonákat és a nagyköveteket,
de a Föld súlya azért megmarad.
Néhány rakéta, amelyet elajándékozunk az úrnek,
mit számít neki?

1976

Szilvafa

Megérlelsz élet és halál
    rejtelmes szilvafa
gyökéren gyümölcs napsütés
    levélen éjszaka

Élek és megérlelsz halál
    gyötrelmes szilvafa
rézüstben gyökérfortyogás
    a földben ég szaga

Halok és megérlel a lét
    szilvafa rejtelem
közmondásig tarolva áll
    én vagyok kertje sem

Élet és halál megérlel
    elrejt a szilvafa
gyökérrel ággal levéllel
    mely örök és soha

1978

Picikli

Mennyi öröm s mennyi küszködés!
Félelem, kétely, öntudat s gőg,
hogy már a véletlen is a kezemre játszik,
s a tülekvés, a tolongás, a zavar
gubancos, kusza, homályos poklai mögül
magától is világra jön a szó.

S ekkor a házban megjelent
egy kicsi kerékpár,
egy gyereknek való kis három kerekű.

Megneveztem, de váltogattam, kevertem
a két szót,
egyszer kerékpárt, egyszer biciklit
mondtam,
bár fölösleges volt mind a kettő:
a gyerek sehogy sem hívta,
csak föl-alá kerekezett,
előre-hátra, féktelenül.

Sehogy sem hívta, csak élt vele,
csörtetve-zúzva berontott
a világ
elemi, sötét rejtelseibe.

De egyszer aztán mégis
izgatni kezdett a Thulén túli táj:
– *Hogy hívják a nevét?*
– *Picikli.* – mondta ő.

1974

A földj

Milyen hidegvérrel vesszük
tudomásul, hogy ismét
másoké a földj.

A majdnem közbeszólt.

Negyvennyolc. Negyvenkilenc.

Majdnem.

Haynau. A hóhér békejobbjá.

Az első világháború
egy barna fényképpel
nagyapámmal a közepén.

Ki ér rá a látomásra már?

A révület érve a szegényeké.

Mit számít a földj?

A barna fénykép közepén
egy rokkant baka roskad
majdnem győztesen,
majdnem halálos sebében.

1979

História

Hitler féltökű,
Sztálin fél keze kacska –
ilyen az egér meg a macska.
Hitler fél tökkel harangozott,
Sztálin fél kézzel
szétmorzsolta, hogy ...!
Ilyenek ezek a zsarnokok.
Hitlert fölgyújtották
a hűséges szolgák,
Sztálint a Központi Bizottság
(még hörgött, de már) balzsamozta,
a mauzóleum, mint egy halászlékocka,
konzervnek magába orozta.
Hitler ebének,
így megy az ének,
habár fajkutya, valódi,
s két töke lóg ki,
muszáj előre meghalódni.
Nem kellett hozzá
Központi Bizottság,
az életét kioltották,
amikor beoltották.

Hitler a ciánkálit,
az ampullát,
hirtelen, akár Sztálint,
úgy harapta szét.

A nyers füst, a hússzag
Auschwitzig úsztak.

Hitler fél kotont híz,
Sztálin félbolond grúz,
nem lehet őket leváltani.
Nekünk meg mi jutott,
ó, ti, két zsarnokok?
Egy mondat rólatok
s Rákosi,
egy dagadt kis ázalag,
akit még le is váltanak.

Nagy népnek nagy zsarnok,
kis népnek kis zsarnok,
egyebet mit akartok?
Tapsot,
kis népem, kis magyarnok!

Éljen a megbonthatatlan
örök-magyar barátság,
hogy rázhassuk a rácsát!

És aztán újra egy zsarnok?

1996

A munkásosztály a mennybe megy

Április 16.

Új sámedlik bevasalása. Anyagkeresés a sámedlik javításához.

Április 19.

Sámedlijavítás a gatterházban, padlójavítás, sablonkészítés.

Április 20.

Sablonkészítés, szíjvédőburkolat javítása a gatterházban, sablonkészítés.

Április 21.

Kis szalagfűrész-védőburkolat kijavítása a gépműhelyben, sablonkészítés, sámedlijavítás.

Április 22.

Szíjvédő kiigazítása, a kútlebújó ajtó beállítása a kazánházban. Sablonkészítés.

Április 23.

Anyagkeresés, lábrácskészítés a férfifürdőbe.
Sablonkészítés, lapátnyelcsinálás.

Április 26.

Anyagkeresés az emeleti szegezőben.
Padlók és deszkák felerősítése.

Április 27.

Szegezőasztal-készítés. Vaslap alá sablonkészítés.

Április 28.

Emeleti szegezőben a szegezőasztal kitoldása.
Asztalosműhelyben polcok lebontása.
Függőállványozás a lakatosműhelyben.
Korpahúzó-kuruglya készítése.

Április 30.

Kalapácsnyelek készítése. Sámedlijavítás.

1986

Vonatkozások

Ki költő, elvon, összevon,
miközben él, a terheit
ledobja végül egykoron,
tisztít, letisztít, elhajít,
old – tudta-e Laokoón? –,
le nem zuhanva elszökik.

Láncokat, szíjat összeront,
ej, uhnyem – enyhülten fölkiált.
Egy éjjelét se húzta gond,
mért húzná épp most legkivált?
Ej, enyhem – szenny alól kiront,
madara szárnya tiszta tárgy.

Nem hosszal jellemezhető
zord hús nemzette őt, amely
lekunkorul, ha nem tüzel
oly húsban, mely miként a cső.
Vonatkozása égi hely,
vonatkozása égi pont,
földünkön terhet, vért kibont.

Én, ki nemződtem vakmerőn,
gyönyörbe oldva, terhesen,
kivonni terhet nincs erőm;
visz, hordozom türelmesen.
Sarat, kölöncöt, görcsöket,

bogáncsot, sorsot, származást,
ing rongyait, magzati mázt,
türelmesen a göncöket.

Saját honomból így vonom
ki lassan, biztos önmagam;
tövistől sajog lábnyomom,
röptöm – föl – körvonaltalan.
Kioldva rosszul, szabadon,
létem tollanként elzuhan.

1980

Hamlet koponyája

Hamlet, immár kidobta koponyád
a penészes napfényre a sírkert.
Mint Yorickét. Vakszeméről látom:
királyi csontból származik e csont.
Egy a bökkenő: hol van Dánia?
Dániában nyugszik-e Dánia?
Dániában nyugszol-e, királyfi?
Ha ott, eltolták messze Dániát:
Magyarországon nyugszik Dánia.
Mert e föld magyar, ez a koponya
pedig Hamleté. Állcsúcsán gödör,
szeme kék és orrsövényferdülése
van. Ismerem. Tetszik, ahogy hallgat.
Állát a tenyerembe hajtom, de
nem várok tőle mély-mély bölcsességet,
a bölcsességet hagyja időzni
a nála bölcsőbbeknél. Csak mert más nem
zökkent ki akkor? Váljék nagy király
belőle, ha ugyan megéri még.

1978-1982

Várj reám

Várj reám, s én nem jövök,
hogyha vársz nagyon;
előttem a sárga köd,
mint a trágyadomb
füstölög, oly ködszerű,
mért is jöjjek én,
ködköpenyű-, életű,
ködbe bújt legény?

Várj reám, a Don-kanyar
is vár énreám,
fegyvertelen, oktalan
vár a szép halál.
Nem sárga köd, élkemény
ősobszidián,
pattintott kő, csipkefény,
fagymeridián.

Várj reám! Ó, várj reám,
vár a béke, ó!
Ha nem halok, várva vár
a koncepció.
Szívem, torkom elszorul,
feszeng és szorong,
várd reám e régi új
szerencsés iszonyt.

Borral csendül a pohár,
könnyet ejt szemed,
tört, kopogó, tűzkapár
emlékezeted.

Poharadban új nedű,
kedvem kedvese.

Kilenc hold száll: egyszerű,
bonyolult mese.

1979

Hab

Az Énre folyton Én tolul
föltartóztathatatlanul.
Nincs benne semmi új.
Az Énre folyton Én simul.
Önre is csak Ön lapul,
édes uram, édes úr.
Hogyha tetszik, hogyha nem,
hordja szüntelen.

Ma még jár-kel, bőszen él,
holnap meccset nézdegél,
bíró hülye, Fradi pfúj,
s holnapután, édes úr,
félrekúr.
Infarktusa új meg új,
vágya édes asszonyujj.
Hogyha tetszik, hogyha nem,
édes uram, épp ilyen.

Gyöngy kisasszony, szűz kisasszony,
kis köténye bárha karton,
szép uszálya bárha muszlin,
régí színre nem jön új szín,
kifakul.

A szívecske elgurul,
a helyébe kő nyomul,
derekára háj tolul.
Hogyha tetszik, hogyha nem,
hordja szüntelen.

1997

Carmen immortale

„...tésznek a halál ölébe.”

(Berzsenyi Dániel: Dukai Takács Judithoz)

Rányitják a vécét
egy zsúfolt vonaton.
Félruhátlan áll,
félig meztelen.
A nők fölnevetnek.
A férfi befejezi dolgát,
keményen kilép, –
nem történt semmi.
Ezek az asszonyok,
ezek a nők
pelenkázták a férfit,
teszik a halálba.

1981

Zöldár

Rét magába önt ki, az árvíz,
a hab hiába locsog,
támolyog a tócsa, a kákics,
gubbasztva, sárba motyog.

Gyűrődik földbe, gyökerébe,
nem akar nőni a szó.
Bonyolódni mért a levélbe?
Terülni szét mire jó?

Áraszd a nincs-mit, a ki-látott-
még-ilyet! pilla alól;
fordítsd ki, akár a világot,
bármid a sarkaiból!

1984

Eső

Eltörölte,
amit írt
az eső, de
dőlt megint.

Róttá ismét
mondatát,
sok betűjét,
sok szavát,

írta, írta,
el nem állt –
mennyi tinta
árja járt!

Hány befirkált
tiszta lap,
rajta dib-dáb,
tört szavak!

De értettem,
amit írt, –
meséskönyvben
van ez így:

juhász érti
a vadat,
egymás közti
szavukat;

úgy értettem
az eső
szavát régen
ahogy ő,

úgy olvastam,
amit írt, –
öntudatlan
szóra bírt.

Ma ha paskol,
nem lehet,
elolvasnom
nem lehet.

Szétlapozta
azt a szél,
szétlapozta
azt a szél.

1976

Sors

Amíg nem vagyok vak,
az én tekintetem
furakszik, botozgat,
nem a fillér adói
vonszolnak, *husztognak*,
condrám akármilyen,
tisztos avagy rothadt.
Sorsomat én *husztozom*,
sorsomon én osztózom.
Szárnyát az albatrosznak
sorsomra jó csatolni.

1972-1982

A hosszú béke törmelékei

Az univerzális italokkal,
az egész emberiséget átható fogyasztási eszközökkel
egy időben éltem,
együtt a Pepsi, a Coca Cola céggel,
farmerben, virágokkal;
egyetlen atommag volt az egész hatalmas nagyvilág,
egy házban éltem a Nevekkal,
Ringo Star átugrott egy percre a szomszédból,
Adamis Anna hosszú cigarettákat szívott a
hamutartómba,
Rudi Dutschke megkért, hogy szaladjak orvosért,
együtt ittunk, együtt néztük a tévét,
és nem tudtam, hogy melyikünk a fénykép –

velük egy időben éltem,
az úrhajók korában,
amelyek senkit sem ámítottak el,
ez a józanság mindennél többet ért,
ez volt a legnagyobb bizalom, –

velük egy időben,
amikor egyetlen ikerpár volt csak a Földön:
az emberiség,
egymásnak háttal, összenőve,
a hosszú béke idejében,
amikor tudtuk, hogy lesz egy N-edik esztendő.

Tetvészkedők

„Visszaűztük a tetvet, a leprát.”

És újra eltetvesedik
nem a világ, az emberiség,
egyelőre csak gyermekeink
lepik a tetvek (vesszük a pletykát,
noha nevetve mint kabarét).

De ha egyszer csak hirtelen elvág
göcögést, rötyögést a tetű,
egy hajszálon megleljük a serkét,
ha a sejtelmet kiegyenesíti
(nyugtával dicsérve jó a derű)
a visszaűzetlen, nagy jelenés?

1984

A század

Van egy század, van egy, a huszadik,
a legmodernebb, a legkorszerűbb
század – századok százada! – amíg
el nem süllyeszti a még korszerűbb.

Van egy tehát, amelyet valamiért
modernnek csúfol az emberiség,
a huszadik, a modern, a siker,
amely előre, hátra is modell.

Égtájak mentén szerteszeldesett,
elcikkelyezett, szétszelt nemzetek
mindenhol a nagyok érdekei
miatt, szerint – lehet választani –
végett, mindegy: az érdek fölmered,
s vannak nyugat- és keletbeliek.

Van egy század, egy, a huszadik.
A maffia csak most következik.

1989

Respublika

Ma kilencszányolcvankilenc október
huszonharmadika van, ujjongó jel
a fákon: a Magyar Köztársaság
lombozza most a foszló őszi fát.
Minden élő és minden száraz ág
rügyet sodor ki, friss republikát.
Október van, félavar, féllevél.
Ilyenkor tervez rendszerint a dér,
és arra ébredsz... Tudod, hogy mire:
elér az év örök novembere.
Előrebiccen, elfordul a Föld,
viszi, viszi az egyetlen időt,
az igazító helyére tevőt,
a fát nem hitre, jogra nevelőt,

törvényre, hogy: mindennél nagyobb.
Őrizze ősz a cinóber vagyont!

1989

Diplomácia

Húsz centi hó esett. Rendkívüli és meghatalmazott hó pelyhei buzgólkodnak. A kis neofita megérkezett ismét valahova. Nagyköveti megbízólevelét hajnal felé ejtette mielőtt, de már azóta meglátogatott minden utcát, hogy köztünk valahogy mélyüljön az őszinte, igazi, baráti kapcsolat. Rendkívüli és meghatalmazott, kebelbeli hómunkások fogadták. S több fél deciméter. Egy kinevezett hajléktalan új állomáshelyére távozik.

A hullaházba. Vannak még sokan. Álmodta: fűt. S hogy európaibb.

1996

A kilovagló

*„.... jó lenne meginni még egy üveg bort,
természetesen ásványi anyagot bőségesen
tartalmazó szíkvízzel...”*

(Hajnóczy Péter)

I.

Meghalt Vaderna és Avar Feri.
Vaderna régen s olyan hirtelen,
hogy ijedtemben fel is csörgetem
éjfélkor azt a bánhidi lakást,
ahol – úgy vélem – ismerik a gyászt.
Avar – tavalý. Még meg is rímeli.
Meghalt Vaderna, és meghalt Avar
Feri. Éltek, s egyszer csak itt a baj.
Vaderna Jóska első verseit
egy presszóban olvasom, éspedig
úgy, hogy iszunk rá egy-két fél decit.
Avar Feri szintén verseket írt.
S amiképp illik, ahogy férfias,
egészen az, és nem csak félig az –

piált, mosolygott újra-újra – majd
nem csak így-úgy, egészen belehalt.

2.

És most pedig rá fogok gyűjtani.
Ülök, és: gondolkodom. Ez azért
túlzás. Aztán egy újabb szál „Szofi”,
és várom-várom fejembe az észt.
Az is túlzás, amit most veletek
ilyen léhán, frivolan művelek,
nem? Mert mívesen, szépen kellene
emlékezni rátok, de nem megy. E
szavak szavak csak, szavak, csak szavak,
nem vág össze velük a gondolat.
Így visszaélni? Nézzetek körül!
Nem az folyik ma rendületlenül?
Aki többet ír, több szót hajigál
henyén a versbe, az most a király.

Egyelőre beérem annyival:
megyek aludni, hátha sikerül.

3.

Italt kíván a kiontott ital!
Egy Kapuletnek az a Montagu.
Én is tudom, hogy milyen anyagú.
A nyílt színen elnéztem Györgyömet,
hogy zúdítja le minden skrupulus
nélkül söreit, azt se mondja: huss,
máris lenn van a hideg sörsereg.

De attól még György úr, a cinikus,
nem amolyan ideofuss, odafuss, –
jó Montagu, vérbeli Kapulet,
a vendetta, amelybe belehal.
És most csakugyan Isten veletek!
Az ásványokban gazdag szódavíz,
a vitaminokban dús női nem:

e kettő az, mely férfit jóra visz –
különben jó éjt! Függöny. El velem!

1999

Hűtőszekrény

A konzervnyitó még csukva szárnyként,
bontatlan a konzervdoboz.

A halkonzerv és a marhamájkrém
hidegre téve: kétszeres
biztonság óvja, így okoz
egészséget szegedi halászlém
is, a kellőképp fűszeres.

A fiók alján a konzervnyitó.
A konzervdoboz bontatlan.
Állatható s bármikor bontható.
Válaszolj: bontsam, ne bontsam,
kiváltsam-e a hidegből
dobozaim. Jó volna tudni. Jó,
ha időben minden eldől.

A csarnokban úszkál az élőhal,
a fiókban éles a kés.
Minek a konzerv, a két védőpajzs:
a burok, a jégre tevés?
Nyílt máj is akad néha. Kész
bizalom: azonnal elérőn vall,
mint ágybontva szeretkezés.

1982

A Vajdahunyd utca

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó.
A Belvárosban kutyák vannak,
a kutyások sétáltatnak
reggel, délben, éjszaka
belvárosi kutyát: pincsit.
Rossz is annak, aki nincs itt.
Nem lép abba, amit az rak.

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó.
Nem is Kardoskúton,
nem is Szamosszegen.
A Belvárosban házak vannak,
a folyosón WC-k vannak,
golyónyomok, mint a varrat.
Józsefváros, Ferencváros,
Tömő utca, Futó utca,
Vajdahunyd, Práter utca.

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó,
Ferencvárosban, Józsefvárosban
a jó.
Itt van a Pál utca,
a Molnárférférváros,
itt lakott Gulácsy,

minden ház múzeum,
a vakolat csupa bummm,
kályhával fűtenek,
a másodikon az öreg néninek
fölviheted a napi kis szenet.
Viszi, viszi két fél vödörrel,
minden lépcsőfordulóban megáll:
az egyiket leteszi,
a másikat fölviszi,
fél vödreivel egészen félbolond.
Ilyen a Vajdahunyad utca.

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó,
a Vajdahunyad utcában
a jó.
Az első emeleten pedig
egy örült órás lakik:
olyan néma, hogy iszonyat.
Ki tudja, benne mi lakik.
Él, hiszen él. Fát hasogat,
egész éjszaka ég nála a villany.
Itt van.
Órákat javít? Mit javít?
Miféle világon alakít?

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó.
Ecetfa áll az udvaron,
igaz, hogy már ősz óta rom,

igaz, hogy már nem is fa, csonk.
Tíz munkások összeálltak,
fűrészeltek, nyiszitáltak,
fölmásztak a tetejébe,
villanyfűrésszel hersegték,
ágról ágra kapaszkodtak,
s volt ecetfa, nincs ecetfa.
Ez a Vajdahunyd utca
tizenegy –
fél folyosó, két emelet.

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó.
A Vajdahunyd utca
közel a Pál utcához,
a Tömő utcához,
a Gulácsy-házhoz.
Álom? Nakonxipán?
A Vajdahunyd utca
kész irodalom.
A sarkon pincelakás.
A másikon a tanács.
A Vajdahunyd utca
kész hatalom.

A Belvárosban jó,
a Belvárosban jó,
nem is Kardoskúton,
nem is Szamosszegen,
a Belvárosban jó.

A Ferencvárosban, a Józsefvárosban,
a Vajdahunyd utcában a jó.
A Gát utcában a jó.
A Vajdahunyd utca tizenegybe,
a Gát utca háromba
születni a jó.

1985

Nagytakarítás

Kihussanok az időből,
mint a fölmosórongy
röpül ki a konyhakőről
a rács rozsdáira.

Most már nincs mit feltörölnöm,
onnan folytatódok –
rácsról, szomszéd háztetőről
elszállok máshova.

Kihussanok téren túlra.
Se szakadék, se sík terep,
se kátyú, se égi út,
innen, túl, kívül lépdelek,
ahol nem újul semmi se;
a vég, a végnek kezdete
egy helyben áll, a léptem is, –
idő, tér már szét van dúrva,
semmi így és semmi úgy.

Mozgok, noha moccanatlan,
mint a fölmosórongy
foszladozik szerte halkan
a rács rozsdáira

kiterítve, mozdulatlan,
mint a hadra foghatatlan,
halott, rossz katona;
lépdel a nyű bennem halkan
sehonnan sehova.

1984

Jön a tél, megy a tél

Jön a tél, megy a tél, elhullik a dér,
a fehér harsfehér, elmúlik azért,
fekete jegenye zeng-zúg, eget ér.

Udvarunk elvadult hava, jege, nézd,
csupa kosz, csupa rossz koromlebegés,
elered, tekereg csűnt csörgedezés.

Az ecetfa biceg elaszva, de majd
– noha csonk – az a lomb tavaszra kihajt,
az a törzs, az a görcs elaszva kitart.

Aki él, alig él, elhullik a dér,
fekete jegenye zeng-zúg, eget ér.

1985

Kérelem

Virág adta visszakéri
adnom vissza nem lehet
visszatűzném újra mégis
tűznöm vissza nem lehet
virág adta visszakéri
kötnöm vissza nem lehet
jön a szél és messze tépi
mért is adnám vissza azt
ő is kapta mit a szél visz
felhőből a permetet
az se újra könnyen égi
csak ha élőt megszakaszt
oly ijesztő visszaadja
visszaadja éri kár
zörgő kóró szél szalasztja
könyörögnünk érte kár
zsúfolata új tavasszal
sárral elteljesedés
hólé csörren úszva gazzal
telése tükörbe vész
könyörögnünk nem lehet
könyörögnünk nem lehet
borulásunk új tavasszal
salátafejesedés

1985

Doboz

Egész éjszaka egy üres tejfölösdobozt
zörgetett a szél.
Elfújta, visszafújta, zörgött, zizegett
a járda szélénél.
Hallottam újra-újra: egyre zörömből, zörög
a tejfölös flakon.
Egész éjszaka figyeltem, hogyan görgeti
végig a flaszteron.

Az ablakba álltam el-elszívni egy-egy
cigaretta: a füst
kifelé gomolyogjon, ne a lakásba, ahol
alszik a gyermekünk.
S láttam a dobozt: a kapu előtt hirtelen
elvitte a szél
a sarok iránt, egy panelszámmal arrébb,
s láttam: visszatér.

Zörgött. Nem is tudom, az a hangeszköz-e,
mely egyre úgy csinált,
mintha zörögne benne vagy vele valami, –
csak ide-odajárt.
A polivinilklorid művi hangja, apokrif
tojáshéjrecsegés?
Mocskos, hulladék aljzene, amelyet most játszik el
a járdán egy zenész?
Belecsörren a nem üres óra, hajnalodik,

s még most is műveli rendületlenül
ugyanazt a szél.

Odébb zörgeti, aztán a saroknál újra
megfordul a héj.

A szögletnél üres kis ebét ereszti el
az első sétáltató.

Ugyan mire lát?

Nézetlen lépked, könnyen, szabadon,
a szél nem tudja legyűrni
saját akaratát.

De a tejfölösdoboz üresen ide-oda
egyre csak kereng.

Bízni? Reménykedni egyre? Ne mondj rá nemet, és
kerüld az igent.

1987

A nyolcadik kavics

Levettem újra a könyvedet.
Íme, a világ megteremtett:
füvek, fák, bogarak, tetemek,
élők és holtak s tárgyai,
kövek, kavicsok, köznapi
dolgok:
hogy vagy, késik a vonat,
egy egész vagyonba került ez a nyár.
Így lehet, így néztem őket.
Csak semmi csoda.
Füvek, fák, bogarak, tetemek.
Sok halál, sok sötét.
De közben a zöld meg a kék.
Vonulnak föl-le a jegenyék.
Így néztelek. Néztem a fát,
a késik-a-vonatot,
a Keletiben a Meridiánt
Strugából hazajövet.
Füvek, fák, bogarak, tetemek.
Meglehet, minden meglehet.
Ez hát a titok?
Meglehet, minden meglehet.
Olvastalak és néztelek.
Magamat néztem, úgy lehet.

1976

A rongyforgató

Arany János, amikor a *Vándor cipót* írta

A vándor cipó jut eszébe
most, hogy a múltban keresgél.
Mint rongya közt egy vén *szipó*
túr, a ringye-rongya közt él.
Cafrang a napja, aggos éje
még foltozni se jó.

Így érzi. Így, így. Már öreg úr.
Nem vár és nem kíván sokat.
Múltjába tér, hol minden ó.
Sötét rongyok közt válogat.
Egy épre lel. No, épp hogy fakúl...
Vén posztó, agg szabó.

Leírja tüstént a tolla: „*vén
szipó a ringye-rongya közt*”,
„*múltamban a vándor cipó*”,
s forgatva lassan ujja közt
vers készül belőle, költemény.
Akármi rongy a szó.

1972

Búcsú

Isten veled, hazám, most fölveszem
sötét ünneplőm, hósín ingemet.

Isten veled, hazám, te édesem,
felöltelek, és aztán elmegyek.

Isten veled, hazám, te életem,
felöltözöm és aztán elmegyek.

Isten veletek, homály, lótetem,
tajték, laboda, Csöngé, völgyüreg.

– Isten veled! – Ezekkel a szavakkal
az élete egyszerre becsukódik,
és önhalálrajz indul a savakkal

a föld mélyén, egy új, mely a valódit,
a sír fölöttit csak mardossa, fal, fal.
Mi történt volna? Minden. Semmi sem.

1992

A Rímtörténeti Hivatal

Amíg a mesterek tapétáztak,
a konyhában azzal szórakoztam
(a nap süttött): az *itteket* meg az *ottokat*
írtam ki egy zsámolyon ülve
(nem túl kényelmesen)
a versek fordításaiból
a múlt század közepétől
egészen a legújabbakig,
az *itteket* meg az *ottokat*,
amelyekre a múlt idő
könnyedén, lazán, kényelmesen,
ebéd utáni módon visszacseng.

Nem kell egyéb tehát eszerint:
csak egy kis múlt idő,
a szó rögvest, azonnal visszaint.
Három egész napon át
szórakoztam vele: egy egész füzetet
írtam velük tele. A régi gyatrák,
az új zsenik egyre csak: *itt* meg *ott*.
Ez a sorvég kényelmes karosszék.
A kárpad, a rímpad mégis csak gyötrelmesebb.

A tapétázók elvonultak,
a füzet azonban megmaradt.
Rímtörténeti Hivatalom
a régieket és az újakat egyaránt
őrzi a poros oldalakon.
Minden *itt-ott* pontosan adatolva van.
Számon tartok!

1993-2001

Kölcsey

Jer, te, jer, te hűs lehellet,
A sötét éj felpirul,
Kebelemben égi ihlet,
Geniusnak lángja gyúl,
S érzeményim lángitul
Mindenek már egybekelnek.

Amit ember szétválasztott,
Rózsaláncom összefon,
Űrhajókkal beárasztott
Csillagokat földre von,
S lészen a Föld égi hon,
Szfératestvér a sár, a szmog.

1978

Lenkey János

Nevem mint fenn.

1807-ben születtem Magyarországon. Cs. k. hadapród, alhadnagy, főhadnagy, másodkapitány voltam, aztán tábornok – magyar.

Lengyelországban állomásoztam, midőn magyar huszárjaimmal Stanislauba küldtek – Stanislauba! –, hogy megfélemlítsem a lengyel rendbontókat.

A cs. k. katonaság szétverte őket: harmincan roskadtak össze szúrástól, lövéstől, egy ember meghalt, sajnos, éppen egy nemes ifjú, – persze a lengyelek jól felfűjták a dolgot, nagy temetést tumultizáltak, amelyre minket, tiszteket is meghívtak.

Nyilván rosszul értelmezett tiszteletből.

Én is megjelentem, hogy előmozdítsam a megbékélést.

Látom: hivatlan cs. k. huszárjaim gyertyával kísérik, sőt vállukra vőn a koporsót, viszik is a rendbontó tetemet.

Amit én nagy fennszóval megtiltottam, hogy értsék.

Huszárjaimat leváltották, magamat hat napi porkolábfogsággal fenyítették.

Gróf Paar ezredes úr, aki elítélt, megszegyenítő német kijelentésekkel halmozott el csak azért, mert magyarnak születtem.

Századom cs. k. Festetics kapitány vette át, huszárjaimat botoztatta.

Századom erre eltávozott délre.

Engem utána küldtek, hogy szép szóval
térítsem vissza őket.

Elfogtanak, s Magyarországra cipeltenek.
Megszökhettem volna a határon, de foglyukul tartott
a gondolat: nélkülem rablókká, tolvajokká,
zsiványokká, haramiákká, martalócokká,
bunyikokká, betyárokká,
magyarokká válnak.

A magyar hadügyminisztérium kifaggatott.
Arról nincs tudomásom,
hogy egy Petőfy Sándor nevű újdondász
verset írt volna rólam.

Gyorsmenetben Verbászra, Pestre, Óbecsére,
Szegedre, Törökszentmiklóásra,
Komáromba küldtek.

Mindig gyorsmenetben.

Katonáimat nem botoztattam, rendbontókra
lőpor és golyó által nem lövettem,
gyertyákat nem gyújtottam,
zavargó holtakat vállamra nem emeltem.

Megbetegedvén kénes gőzfürdőbe jártam Budán,
de őfelsége dragonyosai Szegedre, Váradra
kergettek a vízből.

Oroszok nyomultak előre, jutottam Aradra,
aztán Világosnál magam is leraktam a fegyvert.
Cselekedtem, megmaradtam, belekeveredtem,
ellene szegültem.

Minden okiratomat megsemmisítettem,
kivéve azt a Czibakházán márczius 15-én kelt
kinevezési okiratot, melyben Kossuth tábornokká tett,
és melyet ezennel átadok.
Stanislau üdvezli a törzshadbíró urat.
Huszárjaim csókoltatják.

Arad, 1849. augusztus 27.

1983

Lemezlovasok

A tóba követ hajigálnak,
lejátsszák a víz gyűrűit,
a fű hegyén a csigaházat,
tócsán az esőkarikát,
az összezsúdló tömeg
bámész körét,
a kerek tükröket.

Fölrakják a gépre tűnődésem is.
Váltogatják a sebességet,
tekergetik a gombokat,
de egyre némább.
Aztán élére fordul.
Ez a *disc* játszhatatlan.
Letépi, s térdükön összetörve
a kutyák elé vetik.

1975

Tabula rasa

Szorgalmatos létemen át
kijártam minden iskolát
kijártam annyi iskolát
hogy nem maradt más iskola
csak az ostoba iskola

Elkezdtem visszafelé járni
vissza az összes iskolát
visszatanultam lankadatlan
hogy nem maradt más iskola
újraszületni máshova

1979

Szindbád

Három elefánt kornyikál
ormánya kukacával
röpül röpül a rokmadár
sötét egeken által
viszi viszi a férgeket
a három elefántot
miféle mennyei menet
miféle égi pántok
viszi viszi karmaiban
csőrében viszi őket
cincog a föld hogyha suhan
látott már ilyen olyvet
nézi nézi a madarat
néz ide-oda Szindbád
nem akar látni volna vak
ámde a csoda mind lát

1979

Beatus ille

Boldog vagyok, mert annyit keresek,
amennyi sok is, olyan keveset.
Boldog vagyok, mert *por*letár vagyok,
porban lépkedek, gyalog, mint Balog.
Édes Jenő is elővételik
a proletár miatt, a harmadik
nyomat ezerkilencszáznegyvenegy
júliusából, hogy egzakt legyek.
Proles: gyermek, ivadék, sarjadék,
proletarius: proletári nép,
mely annyit tesz, a vagyontalanok
közt a legalsó. Szép kis állapot.
Ez az ó szótár édesítse meg
a te mai, keserű szívedet:

beatus ille, aki proletár.
S munkanélküli lettem nemsoká.

1989

A pult mögött

Kedves barátom, íme, a szabadság:
úgy élek végre, ahogyan kiszabták
a sorsom. Kölcsönzök, és aki ott
fiatalon a pulton túl szorong,
vagy dül-fül, hogy sohase kapja meg
történetesen a te könyvedet,
még nem tudja, honnan is sejtené,
hogyan idejut egyszer a pult mögé
az álmaival. Én boldog vagyok,
hogyan egy híján, majd ötvenévesen
végre csakugyan megsértődhetem.
Igazzass, én fölmentve, szabadon,
már tiszta lappal, úgy adogatom
a te könyvtáraknak is anonim
módon (szerző, kiadás éve, cím)

akármit kérsz, mint a parancsolat.
Így élek hát, ekkora panasz alatt.

1990

Arc

Levéltetvek az arcomon
szakállam összes szálai,
ahogy ráülnek vastagon
erőm és nedvem szívni ki.

Ezért kókad le, senyved el
őregen, aszún, ráncosan
nemsoká: ezer, tízezer
nyűvi szét ingyen; este van.

Aztán amikor elapad
végleg a nedvek kútfeje,
elmásznak róla, süt a nap,
s minden, de minden fekete.

1998

A nagy szeméttelep

„*Magyarország egy nagy szeméttelep.*”

Idesöpörte átmenetileg
a kelet-németeket mihozzánk a
szél. Emiatt most az a mondat járja:
Magyarország egy nagy szeméttelep.
Előbb a lengyelek, most pedig ők,
a kelet-német túristacipők,
előbb a rongy, az a *lengyel piac*,
aztán a német túristabakancs.
Az előbb még ellenforradalom,
most meg már hirtelen népfelkelés, –
ebből már lassan forradalom
lesz, és hősök és újratemetés.
Berlinre Poznan, aztán Budapest,

aztán az ország füstölögni kezd, –
s nem szemét-, de lángtelep egyenest.

1989

Ócskaszínház

- Itt leserbliznek?
- csikorgott a bádóg.

Süvíteni kezdett.
Egy cikk-cakkos széldarab,
egy taréjos szélkocka,
egy megdermedt széltömb
ereszkedett alá,
mint egy színpadi kellék.

- Te rozsdás kis pléh,
engem korrodálsz?

1994

Ösvágy

Az istenit, sohase sikerül
olyan puhán, olyan fesztelenül,
olyan lazán, olyan prózaian
csinálni, könnyen, oldottan, iram,
gyorsuló szív nélkül, gyerekesen,
ahogy az ösvers óta keresem –
az istenit! Türelmetlen és
ideges vagyok, ingerülten és
cikk-cakkban írok, nincs idő a kedv
üdveire, nincs ős-sziget, a kedd
meg a szerda folyton egybefolyik
a többivel. Írni? Az istenit,
kétségbe vagyok esve. Istenem,
oda az ösvers, és azóta nem

teremtek olyat, amely mintha csak
úgy íródnék egyetlen perc alatt.

1989

A ház

Tócsában áll.
A vakolat műugrásra készül.
A betonban ide-odaúszik a kavicsraj.
Lehajtott fejjel vonulunk.
Szép ősz van,
szép rács,
szép körfolyosó,
végre a nap csakugyan sose süt be.
A kinyítt muskátlik újságpapírban.
Lichthofba puffan a galamb.
Kötélsötét.
És azt mondjuk: – Hát megint.
Vécélehúzó csikordul.
A víz új lánc
megcsörög.

1995

Karszt

Mit akarsz még? Istenem, mit akarsz?
Olyan kopár a világ, mint a karszt,
mint egy kiszáradt pirítós, amely
a spájzban, egy kredencben roskad el.

„Évmilliókig eljár tengelyén.”

Évmilliókig? Mennyi tenger év,
ameddig eljár! Nem kell annyi. Jó,
ha holnapig. Miért a millió?

Ahhoz, hogy tudjam, amit eddig is,
elég egy szikkadt, elkopott kilincs.

Sziréna mintha sötétítene,
szurokban károg eljárt tengelye,
a száraz varjúvonulás, a konyha
ablakából minden hajnalon. Ha

elkopik, jön egy újabb ezredév.
Nézd e nyikorgó, sötét verdesést!

1990

Járdaszegély

A sumér buszra várok, amikor
valaki, hallom, azt mondja: zsidó.
Egy hullámpapír-dobozba karol,
és élvezi, hogy minden mondható.
Rögtön tudtam, hogy rám érti, hogy én
vagyok az, mindjárt az elején
biztos voltam benne, hogy én vagyok,
akit most pedig sértegetni fog,
mert már megszoktam azt, hogy valaki
elmegy mellettem s hátrasziszegi:
zsidó! Ez is nekem szól, ismerem.
Véletlen egy zsidó hangversenyen
voltunk, a zsinagógából jövet
vártunk a buszra, s bekövetkezett,

be. De cigány is voltam már nekik.
Tanulgatom a gyűlöleteik.

1997

A példa

A példa lettem: látod, ennyit ér,
ha valaki a bölcsészkarra tér,
aztán könyvtáros, aztán verset ír,
együtt a kettő végleg a nadír,
a dolgok alja, a fekete zacc,
kövér ólban a kurta kismalac.
Okulj belőle! – Unokaöcsém
fiának mondja, de a csemetén
vagy fog vagy nem. És egyelőre nem,
az Igenekre jó előre Nem,
Azért Se ugrik, most próbálja ki
szülei lelkén, hogy végre, ni-ni,
cirmolnak-e jól már a körmei;
ezen-azon is élesítgeti –
nem az ész, az érzelem ihleti.

Teszek rá – néz; a jó intelem
csak énrajtam fog: igen, hát igen.

1999

A nyakleves

Hülye, ronda apu

– Hülye, ronda apu! – Durr, egy pofon.
Kiabálni talán csak van jogom?
Nem azért kapsz egy szörnyű nyaklevest,
hogy holtodban is meg-megemlegesd,
azért kapod, mert nem kaptam soha
a nagyapádtól én, az ő kisfia,
és most ezért a ronda apuért
te kapsz helyettem, hogy utólag értsd.
Szóval nem adtak otthon nyaklevest.
A keresztapám gyakorolta ezt.
Nem is egyszer akkorát kanyarint,
hogy a pirosat köpte ki Sanyink,
azaz kiköpte volna tőle, ha
csakugyan olyat kanyarítana.

Aztán a nadrágszíjat kapta ki.
Akár a méz, úgy csurgott lefelé.

A vége

Mert vegetáriánus volt egész
életében. S bödőnnel állt a méz.
Suhogtatta, aztán egy percre rá
megtárgyalták, hogy lesz már nemsoká

lova gyönyörű, paripája szép.
Mosolyba szökve néztem ott alá.
Az kéne még csak! Volt egyszerre két
bögöly nyargalta, vérező gebénk,
nem azért, hogy reumás hátukon
majd a bőrnyerget csikorogtatom,
hanem hogy ősszel húzzák az ekét.
Ez volt tehát a keresztapai
pofonok vége: mindig a paci.
És volt egy-két valódi nyakolaj

is néha-néha egész biztosan.
Hülye apu? – Nesze egy igazi.

1987

Képszünet

– Jó, jó, kikapcsolom a kedvedért
a netvörköt, de cserében meséld
el, hogy amikor te voltál gyerek,
az ilyesminek milyen vége lett.
Rád is rád szóltak? Azt mondták: – Laci,
megint Verne, A rejtelmes sziget?
Kikapcs! Neked egykutya, hogy mi megy,
csak szó legyen? Az a sok hülye szó!?
S hogy: – Majd adok én aludni, aló
mars az ágyból, kifele, játszani!
A gyerekeknek este tíz órákor
nem az ágyban, hanem az udvaron
a helye! Dobálsz ki rögtön a
füzeted! És: – Rendben a ceruza!?
Töröd ki most azonnal a hegyét!
Még egy ekkora családszégyenét!
Ide az ellenőrző könyvedet,
beírok nekik, hogy megemlegeted!
Tisztelt Osztályfőnök! A gyerekeim
szülői intelemben részesítem,
és utoljára figyelmeztetem
ezúton is, hogy nincs több kegyelem,

hogy vége van, mert eddig túl szelíden
bántam vele, megintem, megrovom.
Tisztelt Tanerő! Tudja, hol lakom.
Az osztályfőnök erre ...?
Á, az egész nem érdekes tovább.
Ugye nézhetem ezt a micsodát?

1996

A férfiszív

A fiúszív bimbó, e virágrügy
Gyümölcsöt jósol, ontja szirmai.
Tizenhat éves. Húsz. Harminc. S család ügy:
Mire már negyven, sajna, mind, amit
Ígért valaha édesen, a termést
Elcsaklizza lassan az orv idő
Enyves keze, beléje cseles rést
Fúr a féreg és lassan adieu.

Ötvenévesen enyhe, lanyha, rogyant,
Hiába duzzog, válni húzza a
Fuvallat is, a fityfiritty porontynak
Lehe, a vézna, őszi zúzmara.
Kapaszkodna, akár a csingilingi
A csengettyűbe, csöngeni tovább,
Az ágyék öblében ingó himbilimbi
Csinálkodna, ha bírna micsodát.

Hetvenévesen, nyolcvan esztendősen
A menny gyümölcse, tünde sugara
A Szent Léleknek, amelytől szeplőtlen
Fogantaték Mária valaha.
A menny gyümölcse, mennyei gyümölcsnek
Testetlen álma, szik, időtlen
Eszencia, árny, amelybe a könnycsepp
Rezegni tér, az időről mereng.

1987

Tristesse

*„Az ember szíve kívásik,
egyik nyár, akár a másik.”*
(Weöres Sándor: Valse triste)

Magas az álom orma.
Csörög a pléhcsatorna.
Hámlik a hajdani mész.
Minden a mély fele néz.
Őszi fa tél fele indul.
Nincs, nincs, nincs, soha nincs új.
Iszonyú horda, füst, korom
tör a városra vastagon.
A férfi könnye folyna.
Alél a pléhcsatorna.
Videoklippen nagytotál.
A lány ma lágyan sírdogál.
Kései bodza bogyója
kéken a mocskait ontja.
Lassul a sínen a metró.
Lanyhul az esteli presszó.
Fekete láng a golyóstoll.
Borókabúcsúba kóston.
Kegyetlen próba cicázik.
Vér íze ajkamon ázik.

Fejem a tönkre lehajtom.
Neved a földbe szakajtom.
Lehull a szerda. Csütörtök.
Sugárban ég a szemöldök.
Nyílik a nappal a rakpart.
Írd le a vízre a hajnalt!

1993

A Delelő utca

„A Kedves utca egy csöppet se kedves ...”

(Robert Broniewski – Szabó Lőrinc)

A Delelő utca sohase delel,
a Delelőbe sohase gyere el!

Iszonyú bűz van, iszonyú döglé.
A lecsókolbász rohad?
A kagylóból száll a szag?
A krumpli? A lilahagyma?
Ezt a bűzt már érzem mindörökké.

Mi rohad? Én? Vagy a zoknim?
A sok kín?

Egy lavor jeges víz fölé hajolva
talán megmossam a popsim?

Ha már a lelkem nem,
legalább
a láb,
a test legyen rendben,
a ruhanemű –
akkor a fortyogó klozetban
megszólal talán egy szál hegedű.

1995

Attrakció

Megsértették a verseimet.
Azt írták róluk: öregasszonyok,
időszerűtlen vének. A nemükről
nem írtak, sőt arról sem, hogy vének, –
csupán azt: időszerűtlenek.
De időszerűtlen ugyan mi lehet?
A vénség! Harmincöt év felett
már egy magára valamit adó
cég nem vesz föl senkit.
Mért venne föl épp engem
a versíró cég
harmincöt év fölött?
Különben is betéti társaságot kellene alapítanom,
hogy számlajogosultsággal rendelkezem.

Kénytelen vagyok a
Kisebbségi Jogok Minisztériumához fordulni,
hogy először is: állapítsa meg verseim nemét,
s ha vén szatyrok, védje meg akkor a jogaik,
ha vén taták, szintén, –
ezért vagy azért, de mindenféleképpen.

Mert úgy beálllok a peepshowba attrakciónak,
hogy a lányok megvénszatyrozódnak.

2000

Új könyveink

A Harmadik Birodalom hadviselése.
Az önbecsülés iskolája.
Ne féljünk Hitlertől!
India hipnózisa.
Mit tud a gyerek?
A hátsó alapkiképzése.
Cashflow- és likviditásmenedzsment.
Értékpapírijogi kézikönyv.
A siker titka: pozitív lelki beállítottság.
A halálsoron.
A halál színe: vér.
A világ legbrutálisabb gyilkosai.
Éld az életet!
Mit egyek a böjt után?
Magyaros ízek mikrohullámmal.
Az utópia természetrajza.
A furfangos nyulacska.
Összeragasztható papír földgömb.

Csak kell hozzá egy kis kulimász.

1997

Szubsztancia

Ugyanis az idő egyforma mind.
Nem kezd el újra, nem kezd el megint.
Ha kifuttatod, akár a tejet,
a platnira sül a habja, de a
leglényege sohase változik:
búbot zubog, de mégis ugyanegy,
örök a mély, a vad szubsztancia.
Ugyanis az idő egyforma mind.
Ne is próbáld a mait, mely avitt,
a tegnapi, a mai holnapit
forralni újra, annyira bigott,
ami egyszer már lekozmásodott,
hogy minden mindegy, imbolyog a bűz,
az örök idő illata. S a tűz,

a láng? Szorong a vasban. Nem felel.
Ne tárgyalj a semmiről senkivel.

1991

Hajszálak

1.

A lány és a fiú hajszálai
párhuzamosak,
amíg szerelmesek.
Aztán elmozdul az egyik,
aztán egy másik is,
egyre több metszi egymást.

A férj megszólal:
– Nézd Rómeót, Júliát!
Halál után is párhuzamos
minden hajszál a szerelemben.
Nincs fésűd, hogy mint a fűsugár,
párhuzamosra igazítsd hajunk szálait?
– És a te fésűd hol van?
– kérdezi az asszony.
Hol van az a fésű?
Csak feküdtünk a fűben,
ültünk a villamoson,
néztük a mozit,
és mindenben fésű rejtezett.

Aztán egymás fejéhez vágják
a színezüst nyelvű tükröt és a fésűt.

2.

A lány meg a fiú hajszálai
párhuzamosak egymással,
ameddig szerelmesek.
Aztán elmozdul az egyik,
eltérül a második, harmadik,
egyre több metszi hegyesszögben egymást.

Az asszony megszólal:
– Kiváncsi vagyok, ugyan mennyiért
tennéd meg azt a szívességet,
hogymenj a fodrászhoz végre?
Te nem szoktál a tükörbe nézni?
Kifizetem, ha sajnálsz rá, tessék –
de ne ide, valami jobb helyre menj.

A férfi kellen. Valami unalmas, jobb helyen
haját mosat, levágat, rendbe tétet.

3.

A szerelmesek hajszála
egymással mindig paralel.
De aztán egyszer, nemsokára,
merőlegesbe mozdul el.

A hajdani egyenközűség
metszőformára változik.
A nő előveszi fésűjét,
a férj anélkül távozik.

Vagy tükör elé áll a férfi
egy ritka, furcsa reggelen,
s a tükörlapban a nő égi
szépsége villan hirtelen?

Mi lenne, hogyha? – kérdené, de
lehanyatlik a szép tükör.
Miért a múltnak süllyedése?
Mi ok, hogy másra tündököl?

A kagylóban egy hajszál pilled.
– Arra se ügyelsz soha! – De
tapad a léthez, mint az ihlet.
– Kicsippenti a fény fele.

A sugárral paralel szinte,
metszi az árnyas egyenest.
Kinyílall, mint a fecske szíve:
viszi, viszi a fényereszt.

4.

A szerelmesek hajszála
egymással mindig paralel.
A hajszálak párhuzamára
a férfi sohasem ügyel.

A paralelt összekuszálja
eleve már a fésűvel,
igen, a fésű is hiába,
a fénynek gyorsan lába kel.

Szerettem volna bele másba?
Új párhuzam nem érdekel,
új hajszál, új huzatu párna,

újjal nem az új paralel.
A férfi kuszadék parázna,
ha paralel a semmivel.

2000

Lefelé

Elindultam a lépcsőn lefelé.
Utoljára. Ez azt jelentené
hétköznapi nyelvre fordítva, de
ilyet az ember úgyse írna le.
Leírom hát: a lépcső fokain
bicegtem alá, térdemben az ín,
a csontkalács recsegett-ropogott,
miközben a lány így szidalmazott:
„...” Az apja viszont: – Várja a család.
Elbocsájtott, mint aki megbocsát.
Később azonban, akkor, amikor
ezem-azom elhozza, úgy letol,
olyan szavakkal illet, amiket
akárki más is meg-megemleget,

el is fogom gyorsan felejteni –
ahogy engem a lépcső kövei.

1996

Lángoszlop

Megfejtettem, amit a doktorok
egyelőre nem: köszvényes vagyok,
sőt nem is én, hanem végül Mari
ismerte fel, és ő bogozta ki
a fájdalom lehetséges okát.
A terápia nem segít tehát.
Ez a ruganyos, ez a régi térd,
amely valaha gimnazistaként
olyan simán, olyan jól működött,
hogy azt hittem, atlétává nővök,
még ezt-azt kibír, de feküdni nem.
Sérti a paplan, a puha lágy selyem.
Balta fokával verte tomporát
nagyanyám, mint egy vén boszorka, egy

reggel aztán a szél csiszolta meg.
Így végzem én is? Tegnap még: tovább!

1999

Hajnalodik

Hajnalodik. Megszólal a vekker.
A vécében elbődül a tehén.
A spájzban fölnyerít a ló.
A fiókban fölcsipognak a félbehagyott,
hülye kéziratok.
A fregolival felhúzzom a vödröt.
A kávéfőzőn moslékot habarintok,
mert a disznók már visítanak a videóban.
Fölaprítom az aktuális miniszterelnököt nekik.
Margit néni elkezd kotyogni a földszint ötben.
Az ellenzék ismét a kormány ellen van.
A vécében elbődül újra a tehén.
Ideje etetni. Ideje kormányon lenni.
Ellenzékben.

Nemsokára beteljesedik
a napfogyatkozás.
A fiam egy napra rá tölti be
tetőtől-talpig a tizenhatot.
Szemellenző lesz a napon,
mint egy öreg konflislovon.
A gardróbszekrényben
a mai nap iránt
elindulok a fényeknek haránt.

Aufstehen

Az egyik fülbevalóval kezdi,
a másik puszta inggel;
az egyik rágyújt,
és azzal öltözik fel;
a másik kávézik előtte,
az egyik a tükörrel kezdi,
a másik a redőnnyel,
az egyik az ablakon kinéz,
Orsika fönt van-e már,
látja, hogy Orsika fönt van,
hát akkor itt van már a *fönt*,
az egyik tervekkel van tele,
a másik azt mondja, ismerem őket,
ezek a három-, ötéves komorak
elkezdődnek és úgy befejeződnek!
Az egyik zuhanyba öltözik,
úgy megy el hazulról,
a másik azt se mondja, hogy szeretlek,
azzal száll föl a villamosra,
az egyik az uzsonnával kezdi,
a másik Dante házára néz,
arra az akvarellre,
az egyik vietnámi balzsam,
a másik sarokcsiszoló flex,
és kezdi tudni látni lassan,
hogy mind gonoszak vagytok;
az egyik asszonyba öltözik,

először azt veszi fel,
a másik csak öltözik,
először azt veszi föl,
az egyik hajmosásba,
a másik fogmosásba,
a népsűrűség a fürdőszobában a legnagyobb
reggelente.

És aztán eljön az este,
az ágyból kitekintek,
de nem azért, nem hogy,
bár a célirányosság se szégyen,
ha veled a legjobb.

1997

A Schuler-gyár lebontása

„Láttál visszafordult

Óra-mutatókat?”

(Ady Endre)

A Schuler-gyárat,
amely száz esztendeig
ceruzát, mártogatós tollat gyártott,
most bontják le éppen, amikor
(lekonyul mégis a rózsacsokor)
Újvidéken lebontotta az utolsó hidat is
Újvidék és Pétervárad között a NATO.
Elmenekültél,
itt élsz most, Budapesten,
s unokád született, jóisten, unokád, – ilyen fiatal vagy?
Emlékszel, Kaposváron harminc évvel ezelőtt
összefutottunk
a könyvesboltban, ahol éppen régi könyveket
árusítottak ki, s te is meg én is beléjük hajoltunk,
s hirtelen egymásra néztünk:
– Hát te meg itt?

Hát igen, most meg itt vagyunk,
és nem tudod, aminthogy én sem,
hogyan vagyunk minden dolgok mélyein,
mint a babakrém.

Ki vagyok éppen?

A kőbányai Orfeusz,
aki épp ott lakik, ahol a sarkon
Budapest földrajzi középpontja van.
Még nem hirdeti kő, de majd hirdetni fogja.
Életem egyetlen értelme,
hogy az ablak alatt egyszer még álljon egy oszlop,
s világgá kiáltsa: itt van Budapest közepe!
Klauber bácsi sírjából fölkel, a végtelen temetőből,
Klauber bácsi, a sarki fűszeres,
akinek a lakásában, nem egészen praktikus, élünk,
boldogan, büszkén tekint balra alá,
s még tíz deka krumplicukrot is ad.

Kőbányán élek, Klauber bácsi cselédszobája a portám.
Istenem, Klauber bácsi, Istenem, szép mellű cselédi,
helyükön alszom, forgolódom nyugtalanul én,
ahol az óra mutatója mind visszafelé jár,
elegem van, mondják az órák, és mind összevissza járnak.
A Schuler úr azt mondta, neked is szállít
ceruzát, tollat, az nem lehet, hogy ne tudja céged
mobiltelefon-numeróját.
Schuler úr nemzeti színű ceruzát szállít,
amíg még lehet, amíg még nem bontják le végleg a gyárat.
Addig a pincében sűrögnek a gépek.
Schuler úr azt mondta: azt a jeloszlopot pedig
föl fogjuk állítani a Gergely utca sarkán,
és te avatod föl, kezedben csecsemővel,
add meg a számodat tehát.
Vigyázz: a számok mind visszafelé járnak,
le fognak nullázódni egyszer.

Ezt a gyárat nyújtom emlékül, de siess,
mert Schuler úr
mártogatós tolla alól elfogy a pince,
ilyet nem gyárt a világ ezentúl,
Klauber bácsi krumplicukorja is fogytán.

2000

Falu

Köd ül a fekete fákon,
valami ragadozó
ölyv, kánya, valami vékony,
röntgenes árnyat adó.

Lehet, hogy valami messzi
sűrűség tér ide be
a faluba, s ez a kasztni
nem tudja, elűzze-e?

Becsukja-e a fiókba,
vagy elővegye a sprét,
melytől irtózik az óda,
s lehull a mollyal a gép?

Zárja-e magamagába
tűrőmolajjal a ház,
jöjjön bármi, de kívárja,
mit hoz a molyosodás?

Szállnak ellene a fecskék,
űzik a ködzivatart.
Kisasszonyeste nézd el az estét:
egyáltalában akart?

És ő? A messzi ausztrál?
Ki tudja, miket akar?
Engem már semmi se frusztrál,
ausztrák-kínai fal.

Nem izgat már a derítő,
hogy hívják, mi a neve,
emésztő máshogy, a sírkő
rokona, idegese.

Elér a földig, s ereszti
levét, a dögleteset.
Mit bír ki még ez a kasztni?
Esője meddig ered?

Addig, ameddig a -vésznő,
a művésznő ecsetet
fog a kezébe s a vízkő
ró rá függőlegeset.

Addig, ameddig a mackók
vannak valamennyien,
persze nem számítva Vackort,
mely szinténdenszintilyen.

Addig minden mit se számít,
csak egyedül a cinkék.
Meg a napraforgótáblák.
S az angyalenciánkék.

2000

Dunaalmás

Hát ott fekszel? Fölöttébb érdekes.
Elhamvasztva? Vagy deszkában? Hogyan?
Kutasón ért a hír: ma temetnek.
De nem mondták, hogy ott a Dunaparton
leszel a földnek örökre a patron,
csak annyit, hogy ma temetik Petri Györgyöt.

Elképzeltem, hogy ott leszek a temetéseden,
mint veled kétszer valaki másén.
Imponderabilis. Mindegy,
hogy vajh ott lennék-e színleg,
mert minden letétel csak színleg történik meg.
Nem voltam ott, pedig készültem rá.
Nem voltak hírhozóim,
nem szólt oda telefonon senki,
hogy ma temetik el, mondjuk, ne mondjuk,
a nemzedékemet.

A dolgaiddba nem, csak a verseidbe voltam beavatva.
Hogy ott fekszel alá a földbe Lilla közelébe,
fölöttébb meglepett.
Nem a Farkasréten, ahová az ilyeneknek illik befeküdni.
Azt mondják: helytörténet a kicsi helyeké.
Lokális adalék leszel hát te is:
– *Itt nyugszik Petri György.*

A feleség elmarasztalja
az új évezred estéjén a férjet

– Önző férj vagy! Itt az új ezredév,
s hogy lépjük fennén át a küszöbét?
Nem fennén, a fenét! Unalmasan
gubbasztunk itthon, s nézzük, ami van:
a hülye, az ostoba kabarét
nézi, csak nézi, nézi, nézi két
hülye, aztán észre se veszi majd,
hogyan új váltja föl, új év a tavalyt,
egy új év, sőt egy újabb ezredév.
Ritka ilyesmit megérvünk azért!
Megélni, hogy egy ilyen üstökös
egy kis glancot nekünk is kölcsönöz,
egy kis öröklétpillanatot ad:
itt jártunk, itt, akár a csóvahab.

Akár a fény! S te mécsnek búzeit
kínálsz nekem egy új ezredig!

2000

Tartalom

A cél	/7
A régi kontinens	/9
Munkák	/10
„Orosházai”	/12
Rokonok	/13
A tizedik szimfónia	/14
Juss	/15
A rákos visszanéz	/16
Szú	/17
Ki emlékszik?	/18
Csuhéj	/19
Szénakaszálók	/20
Disznóölők	/21
Teríték	/22
A kitelepítettek	/23
Gémeskút	/25
Egér hava	/26
A gyolcsos tótok	/28
A magyarok	/29
Schwarcz Egon	/30
Kulcs	/31
Országosdi	/32
Chile	/33
Léptek	/34
Jókai úr és Švejk, a derék katona, egyetért	/35
Statárium	/37
Penyege	/39

Özvegyek	/40
Reterát	/41
Királyszárny	/43
A sakkozó kulák	/44
Kezünkre játszó félelem	/45
Miska	/46
Ami leszögezhető	/47
Oxigénpalack	/48
Ősz	/50
Latin vitorla	/51
Az őszi kocsikon	/52
Őszi ősz	/53
Csönd	/55
B. G. G.	/57
Változat	/59
A film	/60
A „Két fatojás”	/62
A fehér közelít	/63
Üveghegy	/64
Irkák	/65
A vers	/66
Kín	/67
A néma versek diadala	/68
Menza	/70
Ércharang, somfabot, husáng	/71
A semmi álma	/73
Este	/74
Fohász	/76
Jövevény	/77
A holdvivő bárány	/78

Buborék	/79
Kávés Katica	/80
Na és	/81
Újpest	/82
Végvár	/83
A nagy remények	/84
A nagyok dolgai	/86
Emléktábla	/87
Főnyeremény	/89
Füst	/90
Reménytelen	/91
A kép alja	/92
A Róma villa	/93
A Virág utca	/94
Ferenczy Béni: Petőfi	/96
De szeretnék veled lenni	/98
A Talált Tárgyak Osztálya	/99
Nyelvtagozat	/100
A nagy müncheni tolvajfogás	/101
Cigánysirató	/102
Sarkcsillag	/106
Havazás	/107
Fénykör	/109
Hinta	/110
Strázsa	/111
Szabadrablás	/112
Egy Cseng Fu-vers fordításai	/113
Stichomythia	/116
Idelent	/117
Lepke	/118

Nézz ki az ablakon	/119
Váza	/121
Veszejtése a láncnak	/123
Címleírási gyakorlat könyvtárosoknak	/124
Mi újság?	/125
Virágok	/126
Ez a madár	/127
Madáretető	/128
Különös világ	/129
Pálmafa	/131
Csak Ön után	/133
A sivatag iróniája	/134
Múzeum	/135
Genezis	/137
A rossz vonat	/140
Laposkúszás	/141
Kukabúvárok	/142
A kislány meg az írógép	/144
Cédula	/145
Régészet	/146
Kannibáletetők	/147
Nehéz a Föld	/148
Szilvafa	/149
Picikli	/150
A földij	/152
História	/153
A munkásosztály a mennybe megy	/155
Vonatkozások	/157
Hamlet koponyája	/159
Várj reám	/160

Hab	/162
Carmen immortale	/164
Zöldár	/165
Eső	/166
Sors	/168
A hosszú béke törmelékei	/169
Tetvészkedők	/170
A század	/171
Respublika	/172
Diplomácia	/173
A kilovagló	/174
Hűtőszekrény	/177
A Vajdahunyad utca	/178
Nagytakarítás	/182
Jön a tél, megy a tél	/184
Kérelem	/185
Doboz	/186
A nyolcadik kavics	/188
A rongyforgató	/189
Búcsú	/190
A Rímtörténeti Hivatal	/191
Kölcsey	/193
Lenkey János	/194
Lemezlovasok	/197
Tabula rasa	/198
Szindbád	/199
Beatus ille	/200
A pult mögött	/201
Arc	/202
A nagy szeméttelep	/203

Ócskaszínház	/204
Ösvágó	/205
A ház	/206
Karszt	/207
Járdaszegély	/208
A példa	/209
A nyakleves	/210
Képszünet	/212
A férfiszív	/214
Tristesse	/215
A Delelő utca	/217
Attrakció	/218
Új könyveink	/219
Szubsztancia	/220
Hajszálak	/221
Lefelé	/225
Lángoszlop	/226
Hajnalodik	/227
Aufstehen	/228
A Schuler-gyár lebontása	230
Falu	/233
Dunaalmás	/235
A feleség elmarasztalja az új évezred estéjén a férjet	/236

A nyomadai munkákat az
Alfadat-Press Kft., Tatabánya készítette

Kiadványunkat a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatja

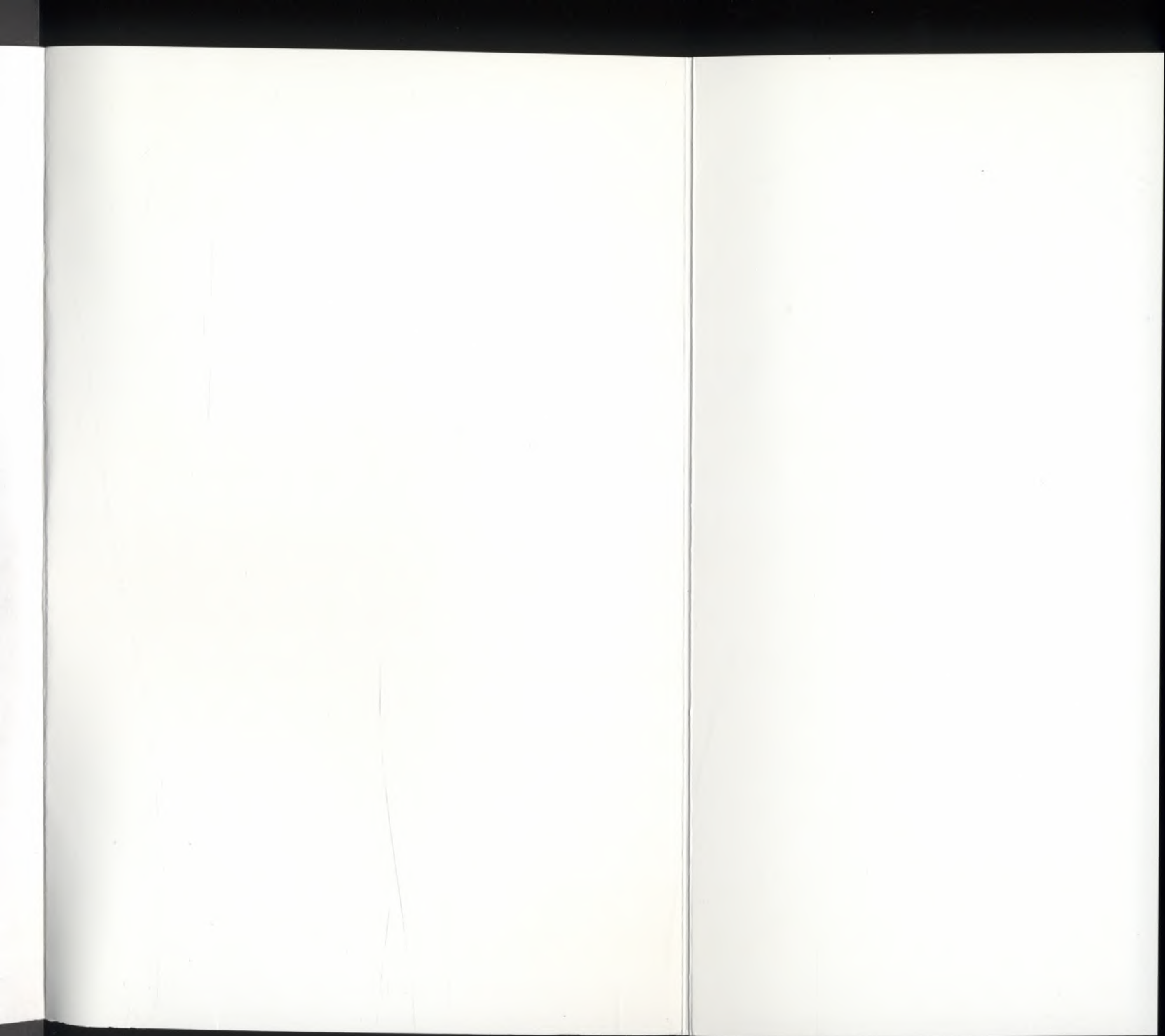
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

12558/2

Fotó: Erdei Katalin

GYŐRI LÁSZLÓ 1942-ben született Orosházán. Az ELTE magyar-könyvtár szakán végzett.

Dolgozott Salgótarjánban, Kaposvárott, Tatabányán, 1980 óta Budapesten él, az 1956-os Intézet könyvtárosa.

Az 1969-es *Elérhetetlen föld* című antológia résztvevője, a Kilencek egyike.

1992-ben József Attila-díjjal tüntették ki.

Verseskönyvei:

Ez a vers eladó (1968)

Tekintet (1980)

Lapuskúzás (1984)

Skandalum (1995)

Kutyafoci (gyerekversek, 1996)

960 Ft

GYÖRI
LÁSZLÓ

BIZONYOS
ÉRTELEMBEN

Válogatott
és új
versek

1964–2001

